

Ex 1

Heyranok

ب هاریکاریا نه مینداریه تا گشتیا ره شه نیری و لاوان هاتیه چاپکرن

# سترانا لیبریکس

## حه پیرانوک

MEHFOZ MAYI  
Hödersv 11-4  
14570 NORRSBÖG  
SWEDEN

H.07 کومکرن و به رهه فکرنو ژیرا نفیسین

kurmanji

احمد عبدالله زهرو

۱۹۸۷

مطبعة الزمان - بغداد

## پيشگوتن

### خوتنده قانن هيترا ۰۰۰

چاره كا دى دلى خواست و ئى دەرگه ھى بقتسه ھه ، بچمه ليتف  
گولستانه كا دى ژ گولستانين سترانا كوردى و قهفتهك گولتين پىر  
ره نك بكمه ھى گولدانى و پيشگوتنى وه بكم ، قهفتا قان گولا ژ  
بابهت ( حه یراتوك و په ییزۆكین ) ده قهرا به هدينانو بوتانن .

### حه یراتوك ۰۰۰

ئهف په یشه وهك خویایه كورتكرنه ژ په یشا ( حه یران ) كو پشكهك  
مهزنو به لاقه دسترانا وردى دا ، ههز وهساب پاشپرتا ( ووك )  
كورتكریه و هاتیه بچوك كرن ژ بو ئه گهرى خوشكوككرنا بابهتسى و  
كورتیا ریزو به يتین وى ۰۰

ئهف پشكه مهزنه ژ سترانا كوردى ل ده قهرا به هدينان پىرى  
به لاقه ديتف خهلكى ، ب تايهتى ديتف جفاتا زهرى و لاوكو و نسا  
كورد ده ۰۰ لهوا چاخى قه دگيرنو ئه م دینين ليتفهرا دو كه سانه ،  
كولو كه سهرا فيكرا دا دریزنو گل و گازنده دبه هوزان ، دبه ئاواز .  
دهست پى كرن ژی بشى ئاواكیه :

— كور ديتوت :

كچى دىنى .. يان كەچى دىنى .. ھەر ھۆسا ھەتا ھەيرانسۆك  
ب دوماھى دىت .

يان بەرۆقازى گوتنا مە

— كچك ديتوت .. يان كچ ديتوت :

كورۆ دىنو .. يان كوركۆ دىنو .. يان كورا دىنا .

بھى رەنگى ، ب چەند پۆستەرو دىسە نەكىن جوانو كورت مينا

چار خشتە كىكەنى دەھائىنە بەر ئىك و دو ، مينا ئى :

\* كچك ديتوت :

كوركۆ دىنو

ئەز ئەگولم نە تىرگزم

و ەز كاغەزكا حوبر دزم

ھنگى تەركا بەژنا بلند بكم

خووى شىن بيت

كەثر ب ھەلىت

ھىستىر بىت .....

بھى كور تە دىسەنى ، يان مالكىت ھۆزانكى ئەف سترائە دەيتە

گوتن ژ دلەكى پىر فېنو سۆز ، بھى ئاواكىن سادەو راست و دلدارىا

پاكژ ، ھەقىرەكى دەيتە كرن لىئىبەرا كورو كچى دە .

سترانا لىرىكى « ئەقىنى و خەم » :

ستران و ەك بىلىنسكى و گوگول ب ھزرى دچن ، دىتسۇن :

ستران دىرۆكا مللەتئى ەو ب ( چەنگا دەوران ) ئافكرىەو و تىنەيا ھەزى و

دىارو رەنگىنيا راستىن ە<sup>(۱)</sup> .

سترا تا دلدارى و نهيندارى راستگويى و ويتيت راستى ژ نيقا  
 دلى و پر سوزو هناقيت سوتى دينين . . نهف پهنگه سترا نه ژبر پهردا  
 ستراتيت ليريكى بن نه .

حه يرا توکو و پايزو کو پتر بفي رهوش و ناوايى دچن ، پشکين  
 مهزنن ژ نالين نهيندارى و خه مو که سهرا فه . چونکه سترانبيژ  
 دگيرانا خوه ده نهف نالين پيشچاف ژ مهرا خويا دکه ، مهلويلو و بن  
 هيلى ، مژو مژران چياکا دگرنو تارى دکن ، دۆلو هال پر ناقب دبن  
 ژ نانا بارائيت ژ نوى دبارنو ناف شلقا قا ددن . مالئاقا هيا کاروائيت  
 زوزانا چاخى هاقينا ، هر دم پايزه دينه خارى بهره و دهشتو هالا ،  
 شينوار دمينن ، که سهرو کول دمينن ، نهيندار شهيدايى وارو فينا كرى ،  
 هر سهوداسه دمينت . . لغيره ، بابهت ستراتيت پايزو کا لیسکوت  
 Rlescot فه کولينه کا جوان دهر بارا ستراتيت په ييزى كرىه . . .  
 نيشين په ييزو ک چ جوداهى نينه دگهل دروستبونا هزرتين چه ويتين  
 دى ، ب تايبهت فه گوهرينى « خوشتقيه كنى بن هيلى ، ژيك جودا بين ،  
 سوزو په يبايتت شهقا » و نهفه ههمى هاتينه كرنو نمونه بو هندى (۲) .  
 هر و هسا نه و ريكا ب گينگه شه د يتقبره را دو دوله را دا بكار دهيت  
 تشته كنى ساده و سروشتيه . نهفجا نيشايتت په ييزى ، فينا حه يرانسى ،  
 که سهرا دوله را ده ما سترانبيژ فه دگيريت و ژ مهرا خويا دكت و ديتت :

په ييزه ك لمن دهست دا

منى نه كرى كارو بارى زفستانين

سهرى به ريكا مه دخازت

ره شيشكى هوير بارانين

دنيا ، عالم زهوجين  
نهزو ههقالا خو بين  
بیه سهري په بيزی  
کوچه را بارکر لزوزانا هاته خاری

بیه مهحلی دهست ژ ههقدو بهردانی  
په بیزهك لمن دهستدا

من چ ژ حالی خو نهزانی  
سهري سمرتکي گرتی بهفري

جهمهدي گرتی بهفرو کانی  
دنيا ، عالم زهوجين

من چ ژ حالی خو نهزانی (۳) ۰۰۰

سترانا کوردی سهروکانیهکا مهز نه دپارستنا وارو جهو بازارو  
گونديت کوردستان ، ههرو هسا ب موکومی شيايه نيشان و  
بیشانکاریا دیتف نهده بین کوردی و دیروکا مللهتی بیاریزت ، نهخاسمه  
بیشایت گهش و سهر بلندی مللهتی کورده خویا دکت و مینا نیشایت  
کهله پوری «مهم و زین ، فهرخ و سستی ، شیرین و فههاد» و گهله کین دی  
ژ بین — نهقینی و میرخوازی ، میژیوی ، ئایینی و نیشتمان پهروه ری —  
و ههتا د ۰۰۰ گهر میزه کین فه رهنگا ، وارو وارگهها ، ناقیت چیا ،  
رو بیارو جهلالا ، گهلی و زارو گرا ، کانی و کاریز ، گولو و گولستان ،  
میرک و چیمه ۰۰ ههمی و هیشتا د کینمن ، دبه هیقین و ماک بو فهوینا  
سترانا کوردی و سهر بلندی کوردان د دهوله مه نديا سترانو فولکلوری  
کوردی دا .

ئەفە ئالەك ، و ئالەكەن دى قە دىننن قەھىتەرى سترانا كوردى ب  
 ئاوايەكەن سەرگەتى شىايە ب ئەزمانەكى پاك و پەوان ، پەر سۆزو  
 جوانكارى دپەوانبىزىيەكا سەرگەتىدا . . لەوا ب جوانى شىايە  
 گەلەك جوبىتت پەوانبىزىيە بكار بىنت ب تايەتى « وەك ھەف -  
 التىبىيە » ب پەنگەكەن جوان و ژىھاتى سترانبىزى داپىتىرە و شىايە ب  
 سەدا ئاقىت كەقن و نوى پيارىتت ، شىايە زاراق و ئىدىومىت كوردى  
 بىن خورستى قەگرت و بىختە دىتف فەرھەنگا كوردىدا .

جەيراقتوك ، وەك ھەر بابەتەكەن دى فولكلورى ب سەدا سالو  
 بەلاشوبىنا وى دىتف خەلكىدە باش دىننن « كەقن و كەفناى » و  
 نويكەن خۆيايە دگەل نموتت ھاتىن . قەگىرى يان سترانبىزى شىايە  
 ژىن و ژيارا بەرى گرىداتەكەن بىتە بەر ژيانا ھو و بارى كۆمەلايەتى و  
 ئابورى و شارستانىيەتى ھو پاشقە خۆيا بكت .

د ئەنجاما قى كورنە پىشگوتنى وەسا ديارە ، سترانا لىرىكى كو  
 بابەتى ئان پىشكىت سترانا بابەتى مە دگرت ، ئانكو « سترانا  
 جەيراقتوك و پايىزوك » اپترتر ئالى ئەقنى و دلداريا پاك و سادە خۆيا  
 دكە ، ھەر چەند كولو كەسەر ، خەم و كوفان ، گازندە دىنە ھىتتىن و  
 ماك ، دىنە ئاستەنگ و ھلنگىن دىتكا ھەردو دلادا . ھەر وەسا پترتر  
 روھنە چ ئالى دىرۆكى خۆيا ئاكە ، يان رویداتىت مېزوى تىدا ئابىن  
 زبلى نىشان و دەست نىشائىن كەلەپورى تىدا ھەبن . . پترتر ئالى  
 جوانى و سروشتى كوردستانا جوان ب پەسكارىەكا پىر شەنگو  
 جوان ، ب پەوانى داپىتىرە . بەرۆقاوى لاوكىن كوردى كو پترتر  
 بەرى دىرۆكا مللەتى كورد ئاشكرا دكە يان رویداتىت ژىن و ژيارا

ملله تی کورد ژ چه ند با به کین به لاف چ ولانی کۆمه لایه تی ،  
میرخوازی ، شهرو شور ، نایینی ، ئابوری و رامیاری دبه بابهت بو  
دسترین هه خاسه دبارتی هه وه بی دا .. نه هه هه دهرگه هیئت لاوکاو  
دیروکا دریزا ملله تی وه ک چهوا دینین دهرتی لیتبه را ( بشارتی چه تر  
و عه من گۆزی ) دا ب ئاواکن چیرۆک و بهیت هه و بسترانکی دهیته  
گپران ، یان هه کیشکا دو هۆزیت کورد دئه ئینا جه مه لای و بنه فشی ده .

سترانا لیریکی ، ب ره نکه کن گشتی سترانیژی کورد ب  
ئاوایه کی بلندو سه رکه تی شیاه ئالین جوانیج دیتبه را دله رادا په سنه کا  
جوانو ژهاتی بدتی ، نه خاسه دپه سندا ریا شوخه کن دا ، چهوا رسته و  
کیش و خیچین ره نگین وه ک بهاره کا شه نگ و رند خه ملاندیه ، لهوا  
دینین : په سنی ل چاشو برها ، دهف و لیفا ، که بی - دفن - ، سینگ و  
بهرو به دن ، بسک و که ماخ و نه نی و (١) ... هه تا د .. یان په سنال  
ریشه چونا یاری ، ل به ژنو بالاین ب ههردو یاراهه دهیته کرن ، چاخنی  
کچ دیتت :

هه ری شقانو کا تو وه ره  
به ژنا ته رحانا تر تاله وو  
من وئی رۆژکین تو قیای ،  
وئی رۆژکا نهز جهوجه وو ..

هه مجا نیشاتین ریشه چو نی و جوانیا به سه ره هه چ ، ب :

( به ژنو بالاین دریزه ، ناقته نگ نوق - زرافه ، لبتف ته نک و  
خریم شه ره ، نه نی ده هه ، کوفی کیله و ب سه دا ئامو رو چه کیت ب  
دهست یاراهه مینا :

كلو كلدان ، بازو و خرخال ، گوستيلك ، حه ياسه « كه مر » ،  
گوهارو قهره فل ، پۆشى و كه سره وان ، كراس و كورتهك ، يان چۆخك و  
شەلو شەپكین لاوكنی دەلال .

« قههینانا حه یراتۆكی »

قههینانا سترانا فولكلوری هه می دهما « سه رپنییه آرتجالی » لئ  
نه هه می دهما مه رجه ، چونكه ، سترانا فولكلوری جفاكییه ، ئانكو  
پارچا وئى نه چه سپایه هه رگاف ، لئ گوهرین دكه فتی دگهل پیقه نان و  
پنر کرنا لدویف چاخ و ده من گوتنی<sup>(\*)</sup> وهك مه گوتی سترانا كوردی  
گه لك ساده یه ، زاری داریتنا چوار خسته كیه كئی ژینگرتی ، سه لیه ب  
دروستی دیت ، لئ قههینان ل هه می دهما ناهیتن ب دروستی دهندهك  
سترایتت كه شن دا ، بتنی ئيك گه هشتتا دهنگییه ، یان دهنگ دبتسه  
ئه گه ر بو لیکدان و ده ركه تنا سترانی ب ئاوایه كئی جوان و لیکدای و  
پر سه لیه . لهوا بشی رهنگی سه رنج دهیتته كیشن دهما دبیین هندهك  
ستران دقههینانا خوهدا ریکتا خۆ بهر ددن ژ سه خسته كین بو چاری و  
پترو كیستر لئ دهیت . لهوا دبیین حه یراتۆك گه لك جارا فئ ریکئی  
دگرت و بهر ددت .

چونكه دبیین بههرا پتر چوارنو دبنه سنو دو و پتر تر مینا  
قان نمونا :

جوت - جوت :

زۆزانا یتیم و زۆزانا شینه

رهوشا زۆزانا سه ره گانیه

X X X



دئی زۆزانا یتیم و زۆزان چارن  
رهوشا زۆزانا ئاقیت سارن

× × ×

ئانکو سى ریزی :

وهره وهره مالا مهوۆ

شوينا مالا پریزهوۆ

جهتی قهلیو گهفزیکت منو ته وو ..

یان چوارین :

سهرا باری بهفری لیتکر

قازو قولنگا هیلین چیتکر

ناقبهینا منو بهژنا بلند

خوینداری بو ، خودی چیتکر ..

### حهیرانوک

بهندو شهنگه ویتیت دلهران بشی ئاواکی دئی ژ خویندهفانس  
هتزاره ریز بکم ژ زار دهقی خهکتی ب خوشترین فهگیران و نهفینو  
مهستی ، ب چرخ و سهمایا پهلیتافکا ، نهفجا وهرن ، فیکرا وهرن  
بسترن ، گوهدترین ، خوشترین پهیف ب نازکترین سازو ئاواز .

\* چ شهف شهفه شهف ههنگوره

دهری فهکه وهره ژوره

دهیکا کهره بابکتی کوره ..

\* نهزل گازی تو یا ل گازی

بهفرا سپی لسهر سوریازی

سەد حەیف و مخابن ژنکیت جان ،  
لەر میریت پیسو چەپەلدا درازی ...

\* گیاکی گوندی مە ب گوپکە  
ئافکا گوندی مە ب شوپرکە  
ئەفینیا منو لاوکی دەلال  
ژ کەربو رکە ...

\* مە هیفی کرن هیفی براندن  
مە کلدانکیت خۆ ریتسن  
کلچیفک شکاندن  
یارکیت نوی گرنسن  
ییت کەفن شەپلاندن ...

\* ئەل سنی گرا تول سنی گرا  
ستیرا سیتدی ب روندکو چر!  
ئەز نەمینم بو حالن مسافرا ...

\* رینکا گەلی رینکا مەیه  
سەر وکانی بیھنا مەیه  
سەر ئاستەنگن کەیف مەیه ...

\* چوم بالاغنی ل کانیا تەزی  
من بافکر ل باکی بەزی  
لاوکی من یی چویە کاروانی  
وہ یلال منی کورنی ئەزی ...

\* چوم نزاری نزاری تاري  
 كه فوتا شينگر لئاف دارو باري  
 لاوكن من بين چويه كه زاخا رمزي  
 وه يلا ل مني كورتي نه زئي  
 نه چوم هاري ...

\* ب شه قني دشم خه ونا دينم  
 دهست ل گه رده نني دوه رينم  
 سپي ندي رادبم په شيمان و دره وينم  
 كه سي ل دوريت خو نايينم ...

\* هه ري سيارو سياري مه هيني  
 ته لي بشكيت باسكني قه لويني  
 نيشه لانا ته بمرت ييمه شويني ...

\* هه چي دارا دمالا مه دا  
 به لك وهراندن دخه ملا خوه دا  
 چونه كچكي بابي نه دا ...

\* نه قيني خوش نه قيني  
 خودي نه كه ت كه س بيني  
 هه كه ب دارو به را بكه قهت ده ليني ...

\* كوركو دينو ژ مال مه زنا  
 حه نه كا نه كه نه زاب له زم  
 هه كه تو ينجيرفاني خه زال نه زم  
 هه كه تو نه خوشي دوختور نه زم ...

\* شيشك و نهال بن ئاف نابن  
 كچ ل مالباين ،  
 ژ هفت ساليڻ پيٽه بن يار نابن ...

\* نه ز نه گولم نه تيرگزم  
 نه ز کاغه زکا حوبر دزم  
 هنگي ته رکا به ژني بکم  
 خووي شين بيت  
 که قرب حليت  
 هيتر بزيت ....

\* نه ز ل کانيا نول کانيا  
 به ژن بلندي لهر شيف سپيا  
 نه ز ب خه نجه ري ،  
 توب که في يا ...

\* چارده شه في چارده شه في  
 هه شا گوندي مه چارده شه في  
 چارد شه في ناچيت ئاڦا

بيرو ته رازي هاتن هندافا  
 هه چين يار که ل گوندي هه بيت ،  
 هه تا سپيدي خه و ناچيت چاڦا ...

\* دلکني منو خه لات خه لات  
 هه چين بيژيت لاو کني ته هات

ٺهز دٺي دهمڻ ،

روي مزگيني مه مڪ خه لات ...

لاوڪي منو گران ڪيچي \*

رويشيت شالي هوير وهريچي

دٺي خو گوري ڪم وي پريڪا ،

سيئدهيا لڻ دهتي ٺيڻاريا لڻ دچي ...

تيت ڙ خه نده ڪي تيت ڙ خه نده ڪي \*

بهون بلندي ڪهزي خه له ڪي

وهيلال منو ڦي فله ڪي ...

لهر په نجهري لهر په نجهري \*

فيستان سوري ڪهزي زهري

عشق و ٺه ٺينا منو ته چو ،

وهڪ لهيلو مهجريميت دهوري بهري ... (٦)

ههري شقانو شقاني شهڪا \*

ته رهمختي شور لهر ڪيله ڪا

ته چاف پڻ لمن دلڻ گهله ڪا ..

ٺانڪو ٺهڻ ههرا تو ڪه بشي رهنگه ڙي تڻ گوتن :

ههري شقانو شقاني شهڪا

ته رهمختي گرانه ڪهت ڪيله ڪا

ته لهر منه چاف ل گهله ڪا ...

ههري شقانو شقاني بزني \*

نه تو ڪورتي و نه ي مهزني

توب قايدا بهونو بالا مني ...

\* کورک دیترت :

دلنی منۆب ئەقینی

تو زانی ،

سوجه تا یاری خوشتره ژ هنگینی ..

\* کچک دیترت :

ئەفرۆ حەفته سۆبه ههشته

پێکا گەلی لهر من دهشته

ههچی ئەردی لاوکی من لی ،

ئەر ئەرد لهر بهجسته ...

\* سیار نه به ل چو دهوارا

په یا نه به ل چو رویارا

نەختی من و ته ،

که له کۆکه کی لهر به یارا ...

\* کچک دیترت :

خودی داو خودی هشتی

لهر ده رکی مالا با بێ را هاتو نه رو بشتی

تو قه سو گو تیتت خه لکن ،

نه که تیره مارو نه که پشتی ...

\* سیار نه به ل چو هیسترا

په یا نه به لدور که پرا

عشق و ئەقینیا منۆ ته ،

بێ که له کۆ گه می ل دوریت گرا ..

\* كۆرك دېئوت

ئىقار د هوين ئىقار د هوين  
كراست كنانى لىر مەمكائى  
خۆرىت د خۆيانى د تەلن ،  
يىانى د شىرىن ...

\* كچك دېئوت :

ئە ل سەربانى تول سەربانى  
دەرسۆك سېو جەمەدانى  
خۆزى ئەزو لاوكى خۆ بىين ،  
فەنرو بىرو تەرازى لىن ئەسمانى ساھى ....

\* كچك دېئوت :

من نەھىلە من نەھىلە  
تەنگى داگرە من بىكە كىلە  
پشتى بەژنا بلند ،  
من حەرام بت مالو مىرە ....

\* ھەيڤا گوندى مە ل چاردى ھەلای ،

خۆزى وا زانىيا كانى زكاتا مەمكال  
كىش مە كەتى ....

\* كۆرك دېئوت :

كچكى دىنى و پوتى  
شەفا چاردى ل سىتدى كەتى  
ومرە روپكى تە ماچى كەم وەى لال من فەيتى ،

هه که دنیا به بابین ته گوته ته نهو چیره ؟

بیژنی بین پیقه دای زلکیتی ..

\* کورک دیترت :

کانیا گوندی مه ب سرکه

نه ئینیا منۆ به ژنا بلند ب که ربو رکه ...

\* کچک دیترت :

ئهل یادی تول یادی

بسک خه له کنی بی مرادی

دایکنی من دقینت ،

بابکو من ب ده ئینی ...

\* چ ئینقاری به روژ زفری

خودانی پالال پاله کیت خو خوری

کوربه لاوکنی من سه رپاله بی

تبلا هنگوستیرا زپری پری ...

\* گازیا لسه رگازینی

به فری لیکر لسه سوریاژی

ئه زیبا ته سوم ،

تو بو ئیکه دی دچویه جیهازی ...

\* ئهل تاخه کی تول تاخه کی

سورگول شینبون لئاف باخه کی

خوزیکا لوی روژی هه که سه ری من و ته ،

دکه ته سه ربالگه هه کی ....



\* هري لاوؤ لاوؤ منؤ :  
 حهچي دارا د حهوئا مهدا ،  
 بهلك وهراندن دخه ملا خوؤدا  
 خوزيكا مرادا منؤ لاوؤ من حاسل بيا ،  
 لئاف لحيثف و دؤشه كيت فهديفهدا ...

\* لاوؤ منؤ دارا د حهوشين دا يا مزنه  
 من سوينده كا خاري نهز ناهيتم ،  
 ني شهفكا شفيدي من خهونه كا ديتي ،  
 دايكا كچكني خهسيا منه ...

\* مهلا نهجيب توي عادلي  
 لئاف ديوانا وهك بولبلي  
 تو چهوا بيه سهرو سه به بن نهفي دلي !؟ ...

\* كانيا زيري ب دارو بيه  
 پيتلافا خه جيچايين قونده رچيا چيكرى به  
 دتي تومار كه م سه ر دستي ئيامن حه نه فوره ...

\* چوم ئاقارى ئاقار ساپه  
 چوم كانين نهى دياره  
 گوتن : ين چويه دهوكني خويندكاره ...

\* تيت ژ خه نده كني تيت ژ خه نده كني  
 به ژن بلندي كه زي خه له كني  
 وهى لال مني بن فهله كني ...

- \* چوم دهراری دهراری شینه  
 یی لی دمرن بزو ماهینه  
 برپریت کچکا یتت رادبورن ،  
 ج ب قایدا شیتک سوری دفاقدانینه ...
- \* کچک دیتت :  
 وهره وهره ژناف خولاما  
 سمیل ره شو ژ په ری نه عاما  
 نه ز دی گوریکه م رحکا شیرین ،  
 جوتن براو خفت پساما ...
- \* ههری جوتیارو جوت خه زالتو  
 گاگا بهرده وهره مالو  
 هه که تو نه ساخی دی خو که مه بالیفک و  
 ده مه پالو ..
- \* چومه نزاری ، نزاری دینه  
 برپریت کچکا تین و یارا من ژئی کینه ..
- \* دلکن منو فی هه ی هه تن  
 چیاکنی سنگاری قرین که تن  
 سوچه تا منو به ژنا بلند چو رۆژا قیامه تن ...
- \* مالکیت مه ب رینه  
 مالکیت مه ب رینه  
 کورکیت مه عه با به له کن  
 کچکیت گوندی مه ديفرا دبه زن  
 کورکو دینو

وهره د ستن من کچکني بگره ، پره قينه  
ني دتي شهفه کا دی من فه گو هتيزينه (۷) ..

\* شهف چ شهفه ، شهفا ساړه

کليليت دهره ههمي داره

هه که مروفي سي زن هه بن

سهر بار دؤست و سهر بار ياره ....

\* هه ري شفانو شفانې بهر خا

تو بهس بده دهورا ، ندهه چهر خا

نه قينيا من و ته وه که ستي و فخر خا ...

\* هه ري شفا تو

کاتو وهره به ژنا ته رحانا تر تاله وو

من وي رؤژکني تو قياي ،

نه وي رؤژکا نه ز حه وجه وو ....

\* با که کني ديت و ههمي ده ما

پن دهه ژيتن داريت بيرا ، کوليلکيت چه ما

نه ز دتي پشتي چاقيت رهش و به ژنا بلند

سوتم ، هه لهام ، نه ز چو نه ما ....

\* دلې منو هينه

سه د جاراب من هينه ،

روپن گوندي مه چه ندي شينه

پاموسايت خه لکان و عالمه عله هينه

يت من و به ژنا بلند که تن ،

شهفکا تاري لهر ما کينه ...

- \* كانيا گوندي مه گولي  
 كوركن هاتي و يسن خهلي  
 نهز ين شپتي ته خه ميت مالو ميترا بكمه ،  
 تو هر گولي لهر في دلي ۰۰۰۰
- \* وهره وهره نهغه ندي يو  
 فيسن سوره لسهر سهر ي  
 نيغهك ژ عهر ي من بوري يو ۰۰۰۰
- \* كوركو دينو نيغه - نيغه  
 تو قهره چي موخلب مليغه  
 نه گهر ته نهز نه فيم ،  
 ژييت كهر ي قه ۰۰۰۰
- \* لسهر بانا تيم و د مه شم  
 ياژ خه لكي قه نهز نه خوه شم  
 كهس زانت :
- \* نهز عاشقن چا فيت ره شم ۰۰۰  
 لسهر بانا مه شبي نه كه  
 ناگري جگاري خوش نه كه  
 ديتنا لسهر بانا بي فايده يه  
 ژنا خو بهرده ،  
 ده يكا خو دهر بيخه ،  
 بابي خو بكوژه ،  
 ره زكني خو بفروشه  
 من بخو بينه ۰۰۰۰۰

— گورک دیتت :

ئەز ژنا خۆ نابەردم ، خۆ شەھەزار ناکەم  
بابی خۆ ناکوژم ، قەتلی ناکەم  
دەیکا خۆ نادەرێخەم ، خۆ سەرشتۆر ناکەم  
پەزگەن خۆ نافروشم ، خو دەبندار ناکەم  
تو ببی سۆر گولا ( محەدی ) تە ژئ ناکەم  
تو ببی تاکا پەش رحانا ، تە بەتین ناکەم  
تو ببی حوریا ل بەحەشتی تە مەھر ناکەم ....

\* وەرە قێرە وەرە قێرە

من خەونەکا دیتی ئینشەللا خێرە

ل من بمرت ژن و ل تە بمرت مێرە ...

\* دلکێ منو خەلات خەلات

هەچین بێژت لاوێ تە هات

ئەز دتی دەمن خوش مزگینی ،

مەمک خەلات ...

\* کورکۆ دینو تو نەوتیری

تو جوامیری ،

کورکۆ دینو دتی تو وەرە

سینگ و بەرێ من کچکێ ئەکە

کلیکا ژیری ... —

\* چوم مويسلێ کورسی کورسی

هەچین هات و من لێ پرسی

- لاوکی من بی هاتیه کوشتن  
 کهس نه پرسى ۰۰۰۰
- \* کایا گوندی مه ب په ونه قه  
 پیتلافا لاوکی من لسه ر بانا ب ،  
 ته قه - ره قه
- خۆزى مرادا من و لاوکی من حاصل بیا  
 پاشى مرن ههر یا ب حه قه ۰۰۰
- \* چیا د بلندن قهت نایینم  
 کاغه ز که کى قریکه دا بخوینم  
 نه ز یا ته مه لیقه نینم ۰۰
- \* باران بارى قهت شه نه کر  
 شه وقین لیدا زوها نه کر  
 نه ز یا ته بوم خودی حه ز نه کر ۰۰۰
- \* کورک دیتت :  
 فیستان سۆری ده همان ل ههوا  
 تزی پاخلى هیکیت کهوا  
 ومختی چافی من قی که تی  
 دلن من بو چکه کا گازی ،  
 ناگر قی که تی ۰۰۰
- \* ها شینه شینه ، خابیری شینه  
 خه ملا خابیری قین و رینه  
 نه ز دا خۆ هاقینم رحکا شیرینه ۰۰۰۰

\* چومه وان دوریت دچنی

ئەز ناچمە ئەوان ب تنی

لاوکی من یی ل دھوکی

بەر خاندنی ..

\* ناھنی گوندی مە بەرشەمە

ب شەقی کەیف و ب روژی خەمە

خۆزی مرادا من و تە حاصل بیا ،

ئەز ئینخسیرا جاننی تەمە ...

\* ئەز نە کەوم ، کەوی تیرم

ل رینیا تیرم و ل بەرۆزا دتیرم

خەلك و عالم عاشقی کچکا بو ،

ئەز عەقدالا خودی عاشقی بەژنا بلند ،

ژنکا ب تیرم ...

\* ئەقان دلا گوتە دلا

ئاگر بەربو سنجا رەزا ، باخی گولا

خولی ب سەرتی ئەقان دیناو ب عاقلا

کئی دیتی بە دەوری حەقت زەمانا

گولشیلان یینە ریزا ئان سۆرگولا ...

\* فیستان سۆرتی یا دل هەوا

تە د پاخنی دا هیکیت کەوا

تە مالا من خرابکەر ،

قان حەنەکا ، لاقردی یا ،

قان درەوا ...

- \* چاقیت ته دره شن دهرمان سه به به  
 تو مالا خو بارکه ل گوندی مه نه به  
 بو خو ئینکا دی بگره ل هیثیا من نه به ...
- \* چ شفه شفه ، شفه بارانه  
 په زکین گوندی ل یتزیک مالانه  
 شیفا شقانی لسه دۆستانه ...
- \* چ شفه شفه ( لیلۃ القدره )  
 دی گایه کین که مه خیرو ،  
 که مه نه دره ،  
 من ژ فه له کین قهت باوهر نه کره ...
- \* چ شفه شفه ، باران ب شپی یتت  
 به ژنا حهیرانی یا لهر دهری یتت  
 هه کو دهیکا من گوت : چ بو چ نه بو ۱۱  
 دی یتزم : کتک لدیف گوشتی هاتبو ...
- \* نهفا چیا مه قیاس کر  
 پۆرو وهرده کیتت بابین گهوری  
 خیزو چه من مه خلاس کر  
 من نه زانی ،  
 کین گولا من ژ کیش جویین ،  
 ژ کیش دهراتی دهر باز کر ...
- \* چ شفه شفه ، شفا شمسی  
 مختاری گوندی کره گازی ، کره نه مبی



۱. وەنەكر ئەزو دۆستا خۆ ،  
 بچینە ئادا رەزى ، خەپارا پەمبى ۰۰۰
- \* ھەكە تو مازى چىنى ، تو  
 خۆل سەرا بەر نەدە  
 ئەز دى گازی تە كەم ، جابا من نەدە  
 وەرە دانگا گوندى ، سینگ و  
 بەرى من عەقدالا خوهدى  
 ز جانى خوہرا ، من تىك ئەدە ۰۰
- \* دىنى ھۆى دىنى ، ھۆى دىنى  
 بەژن بلندى ناف شىرىنى  
 زۆزان د خوہشن ئەم دى چىنى  
 ئەوان زۆزائىت فەرە شىنى
- \* دى چە زۆزانا ، زۆزانا بىنم  
 دەستكە كى گول و پرحانا دى دگەن خۆ ئىنم  
 دى سىپىدە و ئىفاراسە برا دلنى خۆ پىن ئىنم (۸) ۰۰۰
- \* حەيران تىت گەلىكىت تيارى  
 رەنىت بەفرى زى تىنە خارى  
 ئەز گۆرى ئەوى گىفكى بىم ،  
 يا كو لەسەر كالكا گەمارى ۰۰
- \* ئەفرازى ب ركن  
 دەستكىت مەتالا لەسەر ملا دكەركن  
 خودائىت ياركىت كچك ، ئەفرازى لەر سفكن ۰۰۰

\* ئەفرازی ب ناڤن  
 رستکیت مەرجانا نیف — نیف درائن  
 یتت کورکا دیارینه  
 یتت کچکا د سلاڤن ...

\* باکتی ئیڤارا ین هوینه  
 خۆ د برینا ناگريت خوینه  
 یتتە سەر برینا یارکیت کچینه (۹) ...

\* دەلالۆ حەیراتۆ  
 من چەند جارا گوتە تە ، من برهڤینه ،  
 ئوتە دکر یاری  
 گەلی گوهدیرا ، گوهد بدنی !  
 شەقیدی خازگین هاتبینه مالا بابی من  
 هندەك ب په یایی ،  
 هندەك په بەنا خودی ب سیاری  
 هەمی دەلالۆ حەیران ،  
 منی هیدی — هیدی خۆ کیشایی بەر ،  
 سەها دیواری  
 منی ل بابو براکتی خۆ کری گوهداری  
 بابی من دیتت  
 کەچا من تە ب سەدانی  
 تە ب پینج سەدانی ، ب هزاری  
 ترسا من ئەو ترسە

ٺٺ گدی بابہ من ۽ بابی من قبیل بکن ،  
منی گوتی : ٺٺی لی بابی منو  
تو گوہ نده ٺان گدی بابا  
خه نا گپرائی (۱) ۰۰۰

\* حه یران ٺٺی ۽ کولی ته بمرم

چ یی دوسته کا خو نه بت دل کافره  
چ یی دوسته کا خو هه بت ٺمن و ته چپتره  
ده بلا حه یرانی دلی من ساح بت ،  
کوری ٺٺی ، دوستکا وی ٺیره ،  
حه یران ، چیاکئی جیدی مرادا ب سنسله  
دهشتکا سلوپی یا ل مقابله  
عه شق و ٺٺینیکا خه لکو دونیاو عالمی  
سه ر ٺٺانه .

یا منو حه یرانی مالی ٺخان و دل

ٺارو حه یران !!۰۰۰

سه ری کولان و خمان

حه یران ، طه نینا سندی یا

که چکوکی مه مه شیانه بهر که ٺیریا

پویکی ته دستور ٺرن ۽ چریسکی ،

سه ر نه نوکی ، که چکوکی ، دهی یا

دی رابه که چکوکی و که چینی ،

مالی دننی قهت تو نینه

تو نه پٽزه حهيران ژاره و  
 خيزانه و كهسځ خځو نينه ،  
 تو پيره مټر كڼي ټيختياري  
 ټيختياره كڼي گو نه هكاري  
 ټه زڼي ل بهختي وه و خودڼي دائم  
 بهلكي تو من ژ ټاخره تا خوه ږاو ژ حهيرانڼي  
 هه ي لڼ ده لالڼي  
 ټاي لڼ گدي بابڼي  
 ټه و چ گوتڼ بي ته ژمرا گوتڼي  
 كولا دلڼ من ږه به تا خودڼي خانكڼي ل كولاڼي  
 ته خزيم شورڼي  
 و ناقته ننگ زرافڼي ،  
 برهو قه يتانڼي .  
 هه ي لڼ . . خوزيكا ژ خيڙه كا خودڼي ږا  
 ټه زڼي حازر بام ل مالا بابڼي ته ره به نڼي ،  
 وه ي لڼ من گو : خه ما نه خځو شه فكو كا ،  
 ته چاف ږه شن و شيرينڼي  
 ته مه مڪ هينكڼي من كه وي ، ل هتيلينڼي  
 زوزان دخوه شن ژاري و دا بچينڼي  
 ده بلا حهيرانڼي دلڼ من ساخت  
 دوستك ژيرا بمينڼي  
 حهيرانڼي مالڼ من ديت لنك دهرڼي يا

چاڤكۆكىن حەيرانى مالى پانا بت  
ژ توزىكا قان كەرى يا  
هەى ژارو حەيران ، هەى ژارو  
دى نانى بېيژەو گركا پاقى سەر سىلئ  
تو روندكا نەبارىنە لسەر روىكىن خۆين سۆر  
ب گولى ، ب حىجەتا دوىكىلئ  
حەيران ، چياكىن زاخۆ وا بەھدىنا بلندە ،  
واب مژە ،

لسەردا حەوالەنە لىندا تركۆه  
حەيرانى منى دەلال چەند جارا من گوته ته :  
مالكۆكىن خۆ بفروشه  
ژنكۆكا خۆ بەردە  
پىرە دەيكۆكا خۆ بکۆژە  
چەنگلئى من بگرە ژ خۆرا پرەقىنە  
ژارۆ حەيران ،

سەرى كولان و خەمان  
حەيرانى دەلال گوتى : ئەز وە ناکم  
ئەز مالكۆكىن خۆ نافروشم  
خۆ موحتاجى ئەمەردا ناکم  
ئەز ژنكۆكا خۆ نابەردم  
ل دنياين بن نامويس ناکم  
ئەز پىرە داىكۆكا خۆ ناکۆرم

دنيا ، ئاخره تېن خۆتلى ناکم  
 نه تو بیی « حور العین » هك  
 ژ « حور العین » یت به حهشتن  
 ئەز ته مه هر ناکم  
 نه تو بیی گولهك ژ گویت محه مه دی  
 ئەز ته بهین ناکم  
 ده تو بیی رهش ریحانهك شین بیی ل حهوشا مه دا ،  
 ئەز ته لهر سینگی خۆرا ناکم  
 حهیران هه ی ژارۆ ،  
 مه به سه ، مه ته مامه  
 وه ی لی ئیسال سه ری چه ند سال ته مامه  
 ئەز ئی ل هیفیا ته مامه  
 ده بخودی چه نگلی من نه گری ژ خۆرا نه ره فینی  
 ئەز ئی ئیکتی دخی گوندی دا بکم  
 حهیرانی ده لال بکم خولامه  
 هه ی ژارۆ حهیران ،  
 سه ری کولان و خه مان  
 ده بلا حهیرانی دلی من وه ری  
 کوری ئەز ئی ،  
 ژ نکوکا وی نه فیرا (۱۱) ..  
 به و نا بلند ژ بلندی \*  
 با دهه زینیت له وه ندیا  
 من بخۆ ژی گرتی ژ ناف ده وله تیت بیانیا ....

- \* به ژنا بلند ژبه ر گوتنی  
 ژبه کرینې و فروتنې  
 نه گهر من زانیا دا لیده م رحکا شیرین  
 مالی دنسې ..
- \* نه ز دی مرم من نه بهن ناف مریدا  
 مگوری من بکولن لسه ری ریبا  
 دا من گولی بیت ( تئینا ) گویالیت فان شفاقا  
 زپینا مه نجه لوکیت فان بیتری یا ..
- \* فنی بارانی له کر دومه  
 کهزی و بسکیت یارکا من سویستوکیت ،  
 ره خنی جومه ..
- \* فنی بارانی له کر له زه  
 بیتری و شفاقا په ز دایه بهرغه ره زو ( بهر فره زه )  
 سمبلیت لاوکی من سویستوکیت که فنه ره زه ...
- \* فنی بارانی چرکه - چرکه  
 جانین یینه ماهینی جلکه  
 چنگلن کچکی ، بره فینه  
 بیه توخیج کوردستانی جه میا ترکه (۱۲) ...
- \* دهشتا سه رسنگی چه ندا بداره  
 قه ماره ک هاتو چه ندا بکاره  
 نه ز چوم به راهین من پرسیاره  
 لاوی من باش چاوشه ،  
 یان قومانداره (۱۳) ...

\* چومه سه رئی چیاکن گنسی وؤ  
 به رئی خؤ ددهمه گیاکن گیزی وؤ  
 خؤزی وهز جوته کن مازیا بامه ،  
 ل پاخلیت یاری وؤ ..

— ئەف حه یراتۆکه وه که پارچا هژمارا ( ۰۰۰ ) ، لئ داپیتسن  
 جودایه دگهل گوهرینه کا کیم ، ئەفه زی ژ ئەگه را گوتنا ههر  
 بابته کی دی فولکلوری به ، جـ بو جسی ، گوتو ژبو گوتوی  
 سترانیژ ژبو سترانیژی ۰۰۰ گوهرین دکهفته دهفن وی بابته تن  
 فولکلوری ب کیم و پترکن \*

— بارانکا ب شپی دهیت  
 به ژنا حه یرانکی لهر ده رئی خانی دهیت  
 خه سین گوت : ئەو چی به ؟  
 بویکن گوت ئەو کیتکه ،  
 لدیف بیتهنا گوشتی دهیت ۰۰۰۰

\* کانیا خیزی ، کانیا خیزی  
 رهش رحانا پالدا فریزی  
 بیت خه لکانو عالهما کرمانجن  
 بن من عه بداله کا خؤدی ،  
 سه لکا لیزی ..

\* کورکو دینو ئامیدین پایته خته  
 بن قیدا تین و مالکیت مشه خته



- کچکا عشقیرہ ،  
 کورکئی بی بہختہ ...
- \* وہریسکئی مو گری - گری  
 دی ہا ہیتمہ کوچا پری  
 ناز دی خو گوری کہم ،  
 تہوال زہری تیتو ژ مہدرہسی (۱۴) ...
- \* کورک دیترت :  
 چ کانیکا لبن کہتری  
 من یا کولای ب تہتری  
 نی وہز دا کچکا دہلال خوازم ،  
 باب لب مری ...
- \* چوم لہر کانین ل دانگا مالا  
 من یا کولای ب گوپالا  
 مہمکیت تہ عہقدالہ کا خودی ،  
 بینہ شیخہ سوریت ل دەست بہقالا ..
- \* چوم سہر کانین لبنا پہزا  
 من یا کولای ٹاف تی نہزا  
 مہمکیت تہ عہقدالہ کا خودی ،  
 بینہ سیخہ سوریت لٹاف وان وہرزا ...
- \* بہژنا زراف لہر گوتنی  
 نہ تیتہ کرین ، نہ فروتنی  
 من یا ہی رچکہ کا شیرین  
 لگہل مالنی دنن ...

- \* بهونا بلند مناره يه  
 بانگي سپيدى كه باره يه  
 ديتنا من و بهونا بلند ،  
 نهف نه قله يه ...
- \* نه فينى چ نه فينى  
 ب دارو به را بكه فى  
 نيشه لاج كه سى ل مابه ينا منو ،  
 بهونا بلند باخفيت  
 عزيزى ژ هميا عزيز تر ل مالى ،  
 تو ب هه ليني ...
- \* كچن دينى ، نه فينى چنه داره  
 يا دگه رهت و لهر ديواره  
 وهره نه ز تو خو تيك بنالينين ،  
 وهكى جوتن ره شه ماره ،  
 گوتنه ل ستوين گوتنه هكاره ..
- \* وهى كچكى ، وهى كچكى  
 شالا پشتا ته ب گولكى  
 نى نهفه چنه د ساله من يا لهر ته گرتى ،  
 ب كه رب و ركى ...
- \* من هه زكرو ، ته هه زكرو  
 دارو بارى لمن كه سك كرو  
 نه گه ته دزاني ب دلن دهمى باييت ته فينه ،  
 بوچى بهختن من ب رهش كرو !؟ ..

\* چ دەم دەمکن جهه درینا  
 بهزن بلندین نه ساخه ل ناه هینا  
 نهینیا منۆ لاوکن دهلال  
 بو سماقا پشت پین کوچکا :  
 تام تین نهما ...

\* چومه گولا ، گولا ملدا  
 گهنن سورم ، که نه د تلدا  
 خوزی ژ خیرا خودی پرا ،  
 بیامه هنگوستیر که کا زیری ،  
 که تپام دتلدا ...

\* دلکن منۆ قیرا - قیرا  
 دهوسا میهن لیدی بزنی را  
 نهز بیامه سهعه ته کا زیری ،  
 دهر بهژنی پرا ....

\* نه ل وی ملی ،  
 تو ل وی ملی  
 چاف ل به رمق بین ، هندی تیک فوکرین  
 دی تو سه ره کنی بکه خیر  
 دا نهزو تو لیک بهه سلین .

\* چ کانیکا به دله سینه  
 ره خهک ئاهو پین دی خوینه  
 ته له قهک لسه ری مه مکن مندا ،

تا سال زفری به سالی ،

شوینا لهقا ته برینه ۰۰۰۰

\* وهره مالا ب میتهقانی

گاکه کنی سه رژیکم دگهل به رانی

هه که خه لکو عالمی گوت کانن ؟

دئی یتیم گورگی خارو لبر شقانی ۰۰

\* وهره مالا مه شهقه کنی

دا بۆته ب لیتیم گراره کنی

دئی که منی قه لیلیا پاهیزه کنی

هه که خه لکو عالمی گوت کانن ؟

دئی یتیم کتکی خارو لبر ته به کنی ۰۰

\* وهره وهره وهره هییره

من خه ونه کا دیتی ئیشه للا خیره

له بمرت ونه و لمن بمرت مییره ۰۰۰

\* وهره وهره مالا مه وو

شوینا مالا پریره وو

جمن قه لپ و گه فزکیت ،

من و ته وو ۰۰۰

\* وهره مالا مه نشیرکه

قه لوین و باسکیت خو دریزکه

ئه گهر ته نهخت نه بیت ،

بخو لسه مال جیرا نا یتشکه ۰۰۰

\* چومه گولا ، گولا زهر کر  
گوله ک چنی د یاری وهر کر  
نه فیئا من و کچکا ده لال ،  
فایده نه کر ...

\* کچن دینس :

من تو دیتی دهر جو هنی دا  
گوستیرا که تیه تیرا سپی دا  
شعف تاری بو ، لمن رو ناهی دا ...

\* کچن دینس :

من یاری کر ، ته یاری کر  
قۆلپک پچیا ، مه مکا سپی کر  
ده یۆ بابا لپشت دیواری گوهداری کر  
« به کۆکو » فسادا بئ بهختی کر ..

\* کچن دینس :

کانیا گوندی مه وۆ که قزی گرتی  
سینگن ته عه فداله کا خودی خو ناه گرتی  
خوزیکا وی رۆژی ، وهختی منۆ کچکا ده لال ،  
سو خبعت گرتی ...

\* کورۆ دینو :

چوم بالا فیل کانیا گه زنی  
من بالا فکر ب دهستی له زنی  
پانه لاوکن من ل هیفیا منه ،  
رهمو پیتی ، کورنی نه زنی ...

\* کورکو دینو حورپین بهختو  
 من خۆل ته گرت سالو ومختو  
 ما ته زانی بابین من مه لایه ؟  
 ناخۆت نهختو ..

\* کورۆ دینو ماری ئافی  
 نه تو کورتی نهی زرافی  
 نه گهر نه زهفت میرا بکم !  
 تو هر بیلکا نهی چافی ...

\* هاری ره شو ژمن ره شترو  
 و ته نیا سیلا خرابترو  
 ژ بابۆ برای شیرینترو (۱۵) ...

\* ( پاهیزۆك )  
 په یزهك لمن دهستدا  
 منی نه کری کارو باری زفستانی  
 سه ری بهریکا مه دخازت ،  
 ره شیشکین هور بارانی  
 دنیا ، عالم زهوجی  
 نهزو هه فاللا خۆ بین ،  
 بیه سه ری په ییزی ،  
 کوچه را بارکر ، ل زۆزانا هاته خاری  
 بیه مه حه لێن دهست ژ هه قندو بهردانی  
 په یزهك لمن دهستدا

من چ حالئ خو نه زانی  
 سه رئی سمرتکئ گرتی به فرئی  
 چه مه دئی گرتی به فرو کانی •  
 دنیا ، عالم زه و جی  
 من چ ژ حالئ خو نه زانی  
 نشانئ په بیزی چنه ؟  
 سیفن د سؤرن  
 گه لی و بهر گه لی یا ب گرن  
 دا کؤچه رین مالخراب نه بورن  
 ئەفنینکئ ب سالو مها بن  
 یا من و کؤچه را من کوته ک و زور بن  
 په یزه ک لمن دست دا  
 من نه کر کارو باری زهستانئ (۱۶) ...

\* چوم بالا فئ ل کانیایه رته لا  
 من بالا فکر لگه ل جاهیلا  
 لاوکئ من یخ چویه عه سکه ری یخ ،  
 وهی لا لمنئ کورئی وهزی ، هه قالا هیلا ..

\* چوم ئامیدئ کورسی - کورسی  
 هه چئین هاتو من لی پرسی  
 ئەز یا ته بوم ، خودئ ئقیسی ...

\* کچک دیتوت :  
 هه ی زاری وهزی یا سپریمه

يا ب ته نکا کراسی داف دافی مه  
کوپکو دینو ، عزیزو سهر بارو  
تو بهلا خو ژمن شه که ،  
توبه دارا بهر دهستی شیخی مه ...

— کوپ دیتین :

کچکن دینن ئیثاری بله زن  
ئه و کراسی لسه مه مکا دگه زن  
هه که تو یا توبه داری ،  
شیخی ته ئەزم ...

\* حه راتو دینو

هندی سیف حلیک هه بن  
تو بو من بینه ،  
هه که خلاس بین

هه ره تی پیتیا بابی خو پوینه ....

\* سیار نه به ل چو ماهینا

په یا نه به ل دوریت کینا  
عشق و ئه ئینیا من و ته ،

بونه که له کۆکه کنی دوله را خاییرا ..

\* به ژنا ته وو خو خکا خه ملاندى

باکه ک هاتو به لگ ژئی وه راندى

ئیشه للا خودی مالا سه به ب و سه به بکارا ،

ژیک قه تاندى ..



\* دلی منو هیلینا هیکا

ل فنی دھوکن ، سہری پینکا

وہلاوکن خوین ڈیگری ،

ب سہدو ئیکا ..

\* بہونا بلند لہر گوتنی

ژہر کرینن و فروتنی

ٹہگر من زانیا ،

دا لیدہم رحکا شیرین ، مالنی دنی ..

\* کائیا بہستی ب خہلہ ندورہ

فیستانن یاری شالا سورہ

چہنگلی کچکن بگرہ ، برہئینہ

بہ حدودی ترکہ ، مخفہرا تورہ ....

\* ئیقاری دھورن

بہرو بہرسینگن حہیرانی مہرجانو دورن

ٹہگر حہیران ل مالا مہ نہیت

کولانکیت گوندی مہ دہن سہم و سورن ..

\* ئیقار دہمہ

چؤح پہشا ٹہز یارا تہمہ

ہہکہ تو گول محہمہدی ،

ٹہز ژ نوی پیٹہ سؤلینہمہ ...

× × ×

\* ئىقارنى د ھوئىن  
 كىسكىت كئانى ، سەر مەمكا د خۆرىن  
 بيانى د تەھن ، خۆيانى د شىرىن ..

× × ×

\* ئىقارنى خۆش ئىقارنى  
 ھىسترا لاوكنى من ،  
 خۆ نادەت بەر بارى  
 ھەكە من ژ ترسا بابو برا نەبا !  
 دا چمە ھارى ...

\* چوم مىسلنى سەرى چەمى  
 سەردا چەمە ، دېندا چەمى  
 ئەز دى خۆ گۆرى كەم  
 ھەر پىنچ تىلىت سەر قەلەمى ...

× × ×

— چوم مىسلنى قەسرا سېرى  
 چومە رىتكى ، رى ب ئىقىرى  
 لاوكنى من پىن ب ھىقى بو ،  
 خەلكى ، پىن ھىقىرى ...

\* چيا دېلەن تە ئاينىم  
 كىسكى باقىن دا ب نەخشىنم  
 ترسم بىرم ، تە تە يىنم ...

\* وەرە دەرئى ژناف خولاما  
 سمبيل سؤرا ژ پهرت نهاما  
 دئى گؤرى ته كه م ، ئيجاخه كا ميرا ،  
 دگهل پساما ...

\* سهرا بارى به فرئى لىنكر  
 قازو قولنگا هيلين چىنكر  
 ناقبه ينا من و بهژنا بلند خونندارى بو ،  
 خؤدئى چىنكر (۱۷) ...

\* چومه بهرؤكنى رىكالى نه فرازى  
 دو ته يرت د خونين دگهل بازى  
 لاوك شفانه ل بهر لاوازى  
 دئى چمه بىرى ، دئى چمه بىرى ...

— چومه بهرؤكنى رىكالى بهرواره  
 دو ته يرت د خونين دگهل ته بىرى پاره  
 لاوك شفانه هنده ئىقاره  
 دئى چمه بىرى ، دئى چمه بىرى ..

— چومه بهرؤكنى رىكالى نشىفى  
 دو ته يرت د خونين دگهل ته بىرى كىفى  
 لاوك شفانه نهز يا بن هىفى  
 دئى چمه بىرى ، دئى چمه بىرى ....

— چومه بهرؤكنى رىكالى نزارا  
 دو ته يرت د خونين لهرئى دىندارا

لاوك شقانه ل نهفا به يارا

دئ چمه بيړئ ، دئ چمه بيړئ ..

— چومه بهر وکښ نهزو چار بيړي

دو ته يرت دخوينن دگهل ته يړئ کيړي

لاوك شقاني دهه بزناو تيړي

دئ چمه بيړئ ، دئ چمه بيړئ (۱۸) .....

\* سپيندارکيت بهر دهرئ خانين مه همي شقن ،

باکه کښ لي ددهت سهري دهن ، بني دلغن

من سهد حيف و مخابني دو چاقيت رهش به لک ،

بتني بشقن .....

× × ×

— ميثاريه ، ميثاري بلزم

نهز دئ ماچه کښ لته دمو مه مکيت ته گهزم

هه که تو مریدا شيخي بي ، شيخي ته نهزم

— وي باني هه تافي باني

گورکيت مه همي خودايت خه نجه ريت کهرمانی

نه وه للا ، همي مه لانه قورثانا لسهر ثاني

بخوډئ هميا نادمه ب گوزه کا چه يراني

× × ×

— بابکین منو کوقلی به نین وا

بیه نه ناف دهشتن بشرا ب به نین وا  
ئه گهر نه که لشت و بیه نه سه ری ،  
سه ری سیریا نه کنی ناگری به رده نین  
جه حیلیت گوندی مه همس ،  
دهینه من و من ناده نین (۱۹) ...

\* ره زکین به ته نین ، ره زکین به ته نین  
ره زکین بابی من ره زکین به ته نین  
خرخالا موری ، مهرجانا گفته گهرده نین  
من کورپه لاو کین خو دقیت و  
دی من بده نین ...

— ره زکه کین دیمه ره زکه کین دیمه  
ره زکین بابی من ره زکه کین دیمه  
ناهن دگرمن دیمه بریمه  
ب خودن کورا دینا پاشی پشتی ته ،  
دونیا ل بهر من کیمه ..

— بترین بتریا فه مای  
شیر مه شکا گرانه ، پالا خو فه دای  
من نه زانی تو ژ کین سلی ، ژ کین دل دای ..؟

— نه زنی لاندای خو به مه ناف ده ری  
دی پین دادم تا که کین کتانی  
دی سه رقه نینم میکی میزه ری

هه کو خه لکو دونیا و عالمی گوتی :

کا بابی لاندکئی ؟

دئی بیسی بی چویه سه فهرتی ...

— نه ز دین نه بوم ، ته دین کرم

قه نجا خاستم ، خرابا برم

کرمه ته شتی هه قیر کرم

سه بهب تویی نه گهر مرم ...

— رینکا دزا بهر قبیله به

شلا شه هدی جگاره به

کوربه لاوکئی من بی ل حدودی ترکا

من به رزه به ...

— ههری دینی دینا دیرا

تو چیکه هشتی و ستیرا

قه مه خودی به ، پستی ته نه کم چ مال و میرا ...

— حه یران وهیسی ،

دئی بو ته قه هینم . قه یانا کیسی ..

وهز بو ته نه بوم ،

به لئی خردی شییسی (۲۰) ...

• ههری حه یرا تو ههر وشتی وشتی

ته دهر قین دریایا پانی که لشتی

من سه د حه یف و موخابنی وی کچکن

ولانی ته روینشتی ...

\* نائى لاو كى من ئوسمانه  
 رەخت لەسەر تەنگا ئەلمانە  
 كچا مەتتى يا ب ژفانە

\* داركا موغبەرى مەژ تە منەتە  
 تو پەخە كى خۆ بگە گولو ،  
 پى دى بگە خېشەتە  
 حە تاڧا تىر مە هو تە باخا يا كەلە ،  
 دال لەشى لاو كى من نەدەتە ..

\* ئەز ئى لايىن ئائى  
 تول لايىن دىيى ئائى  
 دا كۆرە لاو كى من پەش بيا ،  
 بەر هە ئائى ...

\* ئىڧارى سەد جارا من ئىڧارى  
 سەرى سىبەرا من گە هشتە رويبارى  
 لاو كى من كاروانىە هىسترا وى جەحشە ،  
 خۆ نادەتە بەر بارى ...

\* هەرى خەزالى ، خەزالى پۆشى  
 دىيى بلا ملكەك بايە ل كىنارى ئەرگۆشى  
 من چ دايو بابكى خۆ نىن ،  
 سەرى خۆ بگە مە كۆشى ....

- \* لاین لاین لاین لاین هه ی لاین  
 پیرو گه لاقیز هاتنه بانن قن یتلاین  
 کانن خودانا لاندکا ساقاین ؟ ...
- \* هه ری حه یران حه یران قه ری بو  
 ویری ویتقه ب هیشیا خودی بو ..
- \* کوپکا دینا وهره مالا مه وه کی جارا  
 نه زو تو خو تیک وه پینن وه کی مارا  
 خودی به ختی زالما بقلپینت دگهل مختارا ..
- \* بو بومهرنی یتسو بومهرنی جنه ته  
 سه ردا ته کیا به بندا مزگه فته  
 هه چینی ژ بومهرنی بچیت ین پیشه مانه ،  
 خوساره ته ..
- \* به ژنا بلند یتسو بنی خوکی  
 خوزی مرادا منو کچکا ده لال حاصل بیا ،  
 لسه مزارتی مه دره سوکی ....
- \* ب کاروانی یتسو هه می ب هه سپن  
 بهرواریا یتنو ، ژوردانیا نار اوهستن  
 سه ربارکیت وان خو رمه نه ،  
 باریت وانا هه می قه سپن ..
- \* حه یران چیا د بلندن ته نایینم  
 کیسکی خو فری که دابو ته بنه خشینم  
 دنیا مه رگه و مر نه نه گه ر نه ز بمرم ،  
 ته نه بینم ..



\* کیری بهر کیری

شہلو شہپکیت حیرانی ژ مہرہزی تیری

خوزی و سہد خوزیت وی روژی ،

ہہ کو تو دیبہ شکانو ئەز دیمہ تیری ..

\* تاخی یالی تاخی یالی

ئیکا تیتہ چارده سالی

من ب چاقا دیت ،

دل بو نالی ...

\* ئەز بلبلم بلبله کئی دینم

شەقی دشم روژی دخوینم

ئەز مێھانی بەژنە کا شیرینم

\* ئەز بلبلم بلبله کئی گیتیم

شەقی دخوینم روژی دیتیم

ئەز مێھانی بەژنا درتیم

\* ئەز بلبلم بلبله کئی لالم

شەقی دخوینم روژی دنالم

ئەز مێھانی بەژنە کا شەپالم

\* ئەز بلبلم بلبله کئی دینم

ژ دەشتی تیم و زوزانا دچەرینم

.. چاھەری بەژنە کا بلندم ، دیمە کئی شیرینم

\* حەیران حەیرانە حەیران حەسەتە

دتی وەرە پساما روینە ، نە کە نە

خە لکئی شەیتانە شکا ژمە دپە نە

- \* نافی لاوکی من عہدوللا  
چوخی سوره یی لسه ملا  
خه لک و عالم دی یینی یی کریتہ ،  
ئەز دی ییمی بلا ...
- \* نافی یارکی من ئەحمەدە  
تە شیتکا پشتی یا قەت قەتە  
خه لک و عالم دی یینی یی کریتہ ،  
ئەز دی ییمی بلا ، عەشیرەتە  
کۆرۆ دینۆ وەرە ھیرە
- \* ئەز دی شولەکی بو تە بیژم ، ئیشە للا خیرە  
ئیشە للا کۆرۆ دینۆ دی لئە چیت ژنە ،  
ژ من چیت میرە ...
- \* کۆرۆ دینا خوزی ئەفروکە خودبەبا  
ریتکا خودبەبا لہر دەرئ مەبا  
پاشی بلا روژکا قیامەتی ،  
گورزە کا ئاسنی یا زیدەبا
- \* دی ب گەفەرئ ییمو بەردا گەرە  
تە کۆرتەک شامین بەس وەرە و ھەرە  
تە دلج من کەرکرو میتلاکا بشەرە
- \* وەرە وەرە جەندر مەوا  
شەفئ و روژئ ل مالا مەوا  
دیتنا چاڤا ، سوتنا ھناڤا ،  
بی فایدەوا ...

\* ههشتن ههتا ههشتن

چاڤيٽ كچكى دهرمانى رهش تى

بهري كوپره لاوكى من يى دايه

بهرفى گهرمى گرا دهشتن

\* پيش پيشى منارى وا

نالايى مه سر كه پرى وا

زيده بارى ديزه لى وا

\* كوپر كا دينا وهفى شهفى خؤل شهفى دا

وهفى تهبرى خؤل كه وى دا

خؤزى مرادا منو كوپر كى دهلال حاصل بيا

لسه رى فى ههيشى دا

هه كه حاصل بو حاصل بو

هه كه حاصل نه بو نهز دى چمه ميسلا رهنگين ،

مهحكه ميټدا ...

\* ههشتن ههتا ههشتن

چاڤيٽ كچكا دهلال كلنى رهش تى

نهز دى چه وا چه زوزانا

كوپر كى دهلال يى دگه ل هوگرا ، ن دهشتن ...

\* كوپر دينا وهره مالا مه ب ميټهقانى

وهز دى بوته فه كوژم وهفى شهكى دگه ل بهراني

هه كه خه لك و دنيا عالمى گوته من

نهو چيه ، دى بيژمى گورگى بيت خارين ،

بهردارى شقانى ...

\* کورکا دینا و مره مالا مه ب چاره کن  
 نه ز دئی بوته چیکه م گرا ره کن  
 وه ز دئی که من قهیل و روینیت ساله کن  
 هه که هند نه بو ،  
 نه ز دئی بوته منه کن قه رکه م  
 جیرانه کن ...

\* حهیران وهیسی ،  
 دئی بوته قه هینم قه یانا کیسی  
 وه ز بوته نه بوم به لئ خودئی قه یسی

\* حهیرانی من حهیران قه پئی بو  
 هه تا سیرین چاقین من لیبو

ز ویری ویتقه ب هیشیا خودئی بو

\* کورکا دینا چیا دبلندن دهن ری یابن  
 گهلی دکیرن بن ئاف ئابن  
 ز حهفت سالیق ویتقه ،

کچک ل مالا بابن بن یار ئابن

\* کچک :

کورکا دینا ئهل وی بانئ تول وی بانئ

تو ب بیتجامه ی ، نه ز ب فیستانی

یا هاتی سر سرئی من عه قدالا خودئی ،

دهر دئی عه شقن ، نه وینییق ،

سالا سرئی نه فنی سالیق من چ ز حالی خو نه زانی

— کورکا دینا چوم ناقاری دیار نه بوی  
چاقی من ل به ژنا ته بو  
گوهرن من ل ده نگن ته بو  
عشقا دلا روژ بو روژی هر زنده بو  
ما نه ز چیکه م ژ نوکه پیته فایده ناکمت ،  
فایده نه بو .

— وهره وهره لاوی گوندی  
نه تو کورتی ، نه ی بلندی  
لبر دلی خه لکانو عالمی نو چ نینی ،  
لبر دلی من عه قدالا خودی ،  
تو مدیری ، تو زابطی  
نه وه لاآ تو نه فندی .

✱ کورک :

کچکن دینی دهری حوشا مه مزه  
ده لالین دلی منی ، مناسیبت خاری نه هیتم بنه  
به لینی نه ز دئی پستی ته ل خو حرام کهم مال و نه .  
— کچکن دینی چ داره کا دحه وشامه دا  
ده لالا دلی منی ، دئی بلا مرادو مه خسه دیت ،  
من حاصل کربان ،  
لناف نه الیکو دوشه کیت قه دیشه دا .

✱ کچک :

کورکا دینا عوره ک هاتا یین ززلی  
یین لسه سرئی مه سه کنی

دهلالن دلن منی ، نهز یا ب میرم ،

توین ب ژنی •

— کورکا دینا من یاری کر

ته یاری کر ،

قولیک بستا مه مکا سپی کر

من نه زانی وی تهره سنی میرا ،

ل پشتا دهری گوهرداری کر •

— نافتن لاوی من نه نوره

کانیا گوندی خره بهره

دهلالن دلن منا ،

کالکین بیتخه ب گوری وهره ،

نه گهر گورا ته دره ایه نهز دئی بوته نافتینکهم ،

ب سه تینن سوورو زهره ،

دهلالن دلن منا دهر دئی عشقن و نه فینن

زوری گرانه ، بن مه فهره

\* کچکین دینن

نین تو گولی لناف چه ما

بسکا بهره لگهل په رچه ما

دیتنا چاقا که سه را خما

— کچکین دینن

نین تو گولی یا دباغی دا

بسکا بهره لسهر دیمی دا

تو که سه ری دفی دلی دا

— کچکن دینس

نن تو گولی یا لئاف گولا  
بسکا بهرده لسه ملا  
دیتنا چاقا گهسه را دلا

— کچکن دینس

نن تو گولی یا خه ملاندى  
گوند بهر گوندى یا گپراندى  
جهرگه و دلن لمن خه لاندى

— کچکن دینس

نن تو گولی گولبه رۆزى  
ده لالا دلن منن تو خاتوینى ،  
ژنوى پشکوژى  
چهند سپیده به تو دلسۆزى

\* های بانن بانن من گوت که وئى زۆزانن

قه دار به لال طولوا زانن ،

ئه ز دئى مرم تو سه به بهی

بلا زیاره تنن من بهر ده رئى خانیکه مالا بابین ته بیت ،

هه رۆ فاتحه ک ب خیرا ته بیت ،

\* هات کاروانى خوش کاروانى

خوزى من زاینبا کا دئى ل کیرئى بارکه ن ،

ل کیرئى دانى ،

دا بهرى چم سه رئى هئسترئى پاشیئى خودانى .

— های کاروانی دایوب ریتدا  
 حهتا دارکیت کیری چاقن من مایو لیتدا « لئوا »  
 ژ ویری ویتفه ئیمانته سد ئیمانتهن خودیوا  
 دلن مناو خانادریوا  
 ژارا دلاو خانادریوا  
 ههچی کاروانیکن هاتو ، چو دانا تیتدا  
 ئیشه للا خودی مرادا منو لاوی دهلال حاصل بکعت ،  
 سهرو بنیت فن هه یفن دا .  
 \* هیری شقانوشقانی شیشی  
 ته لبر سهری تاکن لیشی  
 خوزی نهزو تو پیتکفه چوباینه نه ترویشی  
 — هیری شقانا شقانی داین  
 ته لبر سهری تاکن له یلاین  
 بهلن من دقیا نهزو تو پیتکفه ،  
 چوباینه بهغداین .  
 — کورکو دینا نهل سهر تهختی  
 تول سهر تهختی ،  
 دهلالن دلن من نهز گوندیه ، تو مشهختی  
 کورکا دینا نهز یا راستم تو بین بهختی  
 — کورکا دینا نهزا سلم و ته سل نابم  
 و چاقو برهیتت ته تیر نابم  
 عهردی تو لئ ، نهز لئ نابم  
 نهز یا ته مه ، لیشه نابم (۲۱)



- \* که چن ته بهون همبانا دانی  
 مه مکیت ته درهشن وهك یت بهرانی  
 بیتنا ته وهك یا کهفنه کورتانی .
- \* هران دهیت و شاری زاخوی  
 دیارزینکن هرانی له په کن کاین  
 که چکا شو بکر ، بیتنا دل چوین  
 بیتن هه می توخن دیژینه
- \* رویکن وان دسورن مه کن وان سبی  
 هه که حوری بن ، که قنیت خه لکی  
 هه ری کچکن ما تو یا دینی
- \* تو لهر ده ری خانیکن مه دهین و  
 خۆ قه ده ژینی ،  
 من ههفت یاریت دهین  
 دی ته دهم مزگینی
- \* کورکو دینو نه زا شوخم  
 رویکیت من دخۆرمه  
 مه مکین من دخۆخن  
 دی مهرگن هه ههفت یارین ته  
 بهر بسکا خۆ میخم .
- \* هرانو - ده ران - باسکه  
 یین لهن دگه رن خه زالو ئاسکه  
 دی تو وهره چنگلن من پرهینه  
 خۆ و مالی دنیا یین خلاسکه .

\* کچن دینن ۰۰۰  
 ته چاف پرهشی بهر کلدانن  
 بسک سوری بهر یادانن  
 دوھی پاش بانگی ییغاری  
 چافن منن ب مه مکن ته کمت  
 یین داشکستی بهر دهستانن و  
 دست فمدانن .

\* بهزن بلندی نهو عده ته  
 خه نجر ل پشتن ئیشاره ته  
 ژتین جان ، میرین چه پهل  
 لی دمین ئیمان ته ۰۰۰

\* کچ :  
 وهره وهره کمت وهره دا  
 ها نریکه میتوا تری باله ته دا  
 بهونا ته ژی رحانه کا ته رته ره دا  
 من تو دققی هه کو نه زا دهه وجه دا

\* کور :  
 که چن دینن بهونا ته هنبانه ،  
 هنبانا دانی  
 مه مکن ته بو نهف فنجانکین فافونی  
 کتا رتلین فی بهرانی  
 کا خوزیکا من زاینبا ،

راموساتین ته خوشترن ،

یان یتھنا کهره کورتانی

• وختہ وختہ

سیہری گرتن سولاف و تخته

کورکن خاینہ ،

کچکا بن بہتہ

• ہہی دل ہہی دل

سیار نام ل ہہسین عادل

ہوار خودی نہ شیسیت ،

عشقا نہز دل •

• رینکا موپسل لبر من گہلہک

بن قیندا دھین گہمی و گہلہک

کوپکو دینو

گوری وی گولیکن بیم

• لب سیدارہی دیتہ خہلہک •

• چومہ ٹافن ل کانا خیزی

من کولابو ٹاف ل بیزی

لاوکن من عسکەرہ ،

لٹاف ٹنگلیزی

• گارتی مزف بن سن کوچہ

بن قیندا دھین پلنگ و هرچہ

نن یارکا من بیترہ ،

نہز ٹادہمہ ب سہدو کچہ •

کوپکو دینو

گاره بهر گاره ،

جلکیت حیرانی قریزا پلپه

نه گره نه ز بشوم خلك دق بین یاره

نه گره نه ز نه شوم دلکن مناره

نه مان کالو . . کالین رزی

ته قومت نینه لیقاب گهزی .

کوپ :

کچین دینین

هانه سه جارالین هانله

مه مکیت ته بونه هیتریت ریخکوی

ل دور بیستانه ،

یارا من پیره قیزا بن ددانه

پا خوزیکا نه ز نه ف شه شه

میهمانین سینگ و بهری ته بانه

دا چهوا لسه ر که م مژو مؤراته . . .

کج :

هوار من نده نه کالا کاله دیسن

هه کو دچنه ژ گوندی شه

بهر دوشک و دیواریت خه لکی

خو شه دیسن ،

هه کو ژ بیقارا گوندارا دهیته شه

ب جلو بهر گیت مروئی هه ،  
هه و دمیزن ...

هوین ب خودی من بده هه ،  
کور که کنی زی چارده سالی  
هه کو دچنه ژ گوندی هه

لهر دوشک و دیواریت خه لکی هه ،  
فاینسن ،

هه کو ژ ئیغارا گوندارا دهینه هه

لسر سینگ و بهریت مروئی دله یون .

ههیرانو دابچینه ئافسکا

ههز دئی دهمه ته قهلیانو ،

توژی بده من گه فسکا

دئی دهمه ته جوته کی ره شه سیتلا

تو بده من جوته ک بن بسکا .

ههیران دهراری باسکه

بین قیندا دهتین خه زال و ئاسکه

گه ر باین من ، من بدهت ته

خو ژ مالی دنس خلاسکه .

ههیرانو لاوو من ژ ته بهسکر

ره زکنی مالا باین من ،

په خاکی سؤر کر ئیکن کسکر ( کسک کر )

سهر خاترا ته ،

من لچو بئ پئی و بئ کولانو بیکه من کر .

\* چه برانو نه توی کورتی نهی بلندی

تو رهش روحانی ل دوریت گوندی

خوزیکا من زانیبایه ،

کا تو غه زیزی دلی من ب تنی

یان یی همی گوندی •

\* کورکو دینو

من یا زانی تو یا خاستی

ل چهوشا بابی ته ، کورکی دیلانه کا بهستی

نه ز دئی چه داوه تا لاوکنی خق

دهف ب که نی و دلی شکستی •

\* کچکی دینی

مالا بابی ته لسه گری

منی کوده کا خولین یه کا هوشی

مییکا مورمانی پتوهر کری

من چ رامویسان ژ ته نهقین

من یی گرتی نهقه حفت سالی ته مامه •

تویا مری ...

\* کچی دینی

تو دبه دهری خانیکن مالا بابی

من را هانی ،

سلاف نه کر •

که ره باکنی من دریای بو

لهوا ته لمن سلاف نه کر •

— کور کو دینو :

لبر دلی من عه باکئی ته ئه تالاسی شاهی بو  
به لئی گه له ک شه ی تان و عه والیت گوندی مه  
ل ویری بو ،

هه که منی سلاقی ته کر بایه

دا بیژن ئه ف کوره یاری ئی کیژی بو

❖ دئی چه مو یسل ده ری سویکا

دئی پیار که م ژ مه زن و بچویکا

کئی دیتی به خه نا نه جیت ،

ژ ده ستین بویکا ..

❖ یا دهیتن ژ بالافن شلو و مله

که تا پاخلی رحان و گوله

لئی یا هات و ژ من سه ..

❖ تیت ژ بالافن دکه ت که نی

خوهن گرتن بسکو ئه نی

یار خولامه ، میرک به نی ...

❖ دهیت ژ بالافن خو ته رزاند

شیشا دلی من ، ته رزاند « ده رزاند »

کور گه هشتی ، کچ گه فزاند ...

❖ حهیرانی لاوه شقانی هیشی

دبه ر سه ری حهیرانی تا کو کئی لیشی

لئی خوزیکیت ئه وی روژی —

هه کو ئه زو حهیرانی مالی ،

سیرا تو کیت خو دبهینه لبن دارا

هندریشی ...

نهژ ته ترسم ، نهژ بابین خو

حهفت سالی ته مام دئی گهرم

بو دلین خو ،

ژ ویری ویتسه -

دئی که قمه سر تورو بهختی ،

رند میتری خو

حهیران پهزکی لهر به ته نی

پرستکا موری ،

مه رجانا که تی سر مه رده نی

دایکین سوتم -

دئی بابکو من بده نی (۲۲) ...

کچ دیتت :

خوزیکا بارانهک هاتبا

خانیکین هه نی هه رفاندبا

دا من لاوکی خو تیرا دیتبا ...

کچ دیتت :

کورکو دینو وهره نک من

گراسی کهرکه ، بکه بهر من

هه که خه لکین گوت نه نه چیه ؟

یتتئی فرمانا خودئی به ،

هاتیه سر من ...



✽ کورکو دینو ئەز پیر نەبوم ، تە پیرکرم  
حەیرانی مالی چو زوزانا ،  
یاریت نوی گرتن ، ئەژ پیرکرم ٠٠

✽ ( ئەمان ٠٠٠ ئەمان )

ئەمان ئەمان ئەمان ئەمان ئەمان ئەمان  
ئەمان ٠٠٠ ئەمان  
ئەمان ئەمان ئەمان ئەمان خەم گراتو  
سەری خەما .

کچکا دیتت : — کورکو دینو سەرمن و دەلالی دلی من  
پراھاتن های لی گوندو سالو زەمان ،

ئەفرو بوچی دەلالی دلی من کچکی من دخوازیت  
لیلسی بابین ئەدام

وللا ئەزی پابم خو دگەل دەلالی دلی خو ،  
هەوارە گوندو دەمە پەقان ،

ئەمان ئەمان ئەمان ئەمان  
خەم گراتو سەری خەمان

کورکین دیتت : کچکی دینن مالخراپن ل بەختی ئەمە  
تە ئەز سوتە ، کوفانی بوم

دی وەرە دەری ،

ئەزی بەری خو دەمە تە بەژن بلندی  
تاقەنگ زرائی خزیم زەری ،

رەش ئەسەری

ب خودی چ گاڤا رابم دستي خوب دهمه  
 داری تهنگی ۰۰۰ میراتا فی خه نجه ری ،  
 دی ته ژ کافله گوندی مه نیم دهری  
 نهزی چه نگی ته عه بدالا خودی بگرم ، ب ره فینم  
 بهمه مالا عه بدلا ناغای  
 ناغاین پشته دهری ،  
 نه مان نه مان نه مان نه مان

ناخ ژارو دلو  
 خه م گرانو ۰۰۰ سوری خه مان  
 نه مان نه مان

کچکا دیتت : کورو دینوو مالغرابو  
 نهزی چ بکهم ، نهز نه ویرم  
 ئیجاخا مالا بابین من کچکی دخورتن  
 ناخ لین دلو پینجی میرن ،  
 وللا ترسا من لوی ترسی :  
 ده لالی دلی من بکوژن ،

لمن کچکوکی ، لمن عه بدالین ، لمن فه شیرن •  
 خه لک و عالمه گوندی مه چما زانین  
 نهزا برهش میرم

کورکی دیتت : کچی دینی بهژنا ته ژ قه دارا  
 بهژنا منه ،

ههسته کی جلکیت بویک و زاقا لمن لازمه

بلا پاشی بلا لحتفت دهوله تا بیا فرمانا ،

سه ری منه

نه مان نه مان نه مان نه مان نه مان

خه م گرانو سه ری مه ما (۳۳)

( که پروك )

\*

چیکر مه چیکر که پروکهك چیکر

هه لاشی که پری ژ به لگیت گولن کر

سه رسینگی یاری خه وکا شه فی کر

× × ×

که پروکهك چیکر ل دانگی مالا

هه لاشی که پری ژ به لگیت هه لالا

سه رسینگی یاری خه وکا عه بدالا

× × ×

که پروکهك چیکر ل دانگی شیفی

هه لاشی که پری ژ به لگیت باهیفی

سه رسینگی یاری خه وکا پاشیفی

× × ×

نه فرو بوهاره سوبه بوهاره

که پروکهك چیکر ژ به لگیت هنارا

سه رسینگی یاری خه وکا نازدارا

× × ×

نه فرو پاويزه سوبه پاويزه  
مه لاشين كه پري ژبه لگيت گيزا  
سه سينگي ياري خه و كا عزرا

× × ×

( لي لي نه سه ري )

لي لي نه سه ري ، نه سه ري خانين  
دهم دهمين ، دهم دهوراني  
دهم كه يفتي ، دهم ستراني  
دهم گولي ، دهم ريحاني  
كالو پيريت گوندي مه هه رو سي جارو ،  
چار جارا

كيژيت خو ئينانه بهر فروتنين  
ژيت خو ئينانه سه ر بهردانين  
سه ر خاترا به ژنه كا بلند ، ديمه كي سوژ گولي ،  
دوو چاقيت ره شو بهلهك  
هه مي يا ب جاره كين ئاقر دانين ،

× × ×

لي لي نه سه ري ،  
ميشار بو دره نكي بو ، كوچه ري مه به ري فرين كه ت  
نه سه را من بچوپك بو ، تقال بو ،  
ب دوي دتهلا ده يكي كه ت

سهر ملن چپین را زفریم  
منق بهرئی خو دابو حسن و جمال و قامه تا زاری  
شرین ،

لومه یا نه کن گه لی گوندی یازو جیران و  
خه لک و عالمین دنی

عاشقی یا من بوئی به زنی کت .

× × ×

لی لی نه سهرئی ،

به زبیرا بهر بهرئی

مه جیدی یا این سهرئی

ئاخ و ئوخیت م عه بداله کن خودئی هه می چاغان و به سما

هه می وه ختاو مه جالا ، سو به یاو

میشاران تیتنه سهرئی

× × ×

لی لی نه سهرئی

نه تو گولی نه گیایی

نه قه ندیلی نه چرای

نه ستیرا سوین بوی تو هه لاتی لقمه تارا فی چپایی

نه هه یفا چاردئی بوی ته ل عالمین شه فحق دایی

نه در بوی ، نه یاقویت بوی ، بهر به حرا فو برسین

باش تاجرا ژدیتن خه لک و عالمین دنی تو گیراین ،

نه ز خولامین وئی ده یکنی بم سهرئی نه هه یفا

تو دزکئی خو گتیرایی  
ئهز خولامی وی دایکئی بم سه ری سنی سالا تو  
لبر بهده نا خو شیردایی  
ئهز خولامی وی داری لاندکئی ، داری دار گوشنی بم  
سه ری سنی سالا تو تیدا ههژایی  
ئهز خولامی وی مه لای بم ، دهقا سه مایی ل نهقه با  
سینگ و بهری ته کری ، نافی م کورکی ، نافی من  
عه بدالی خودی لسهر کیشایی •

× × ×

لی لی ئه سه ری ،  
ئیشار بو دره ننگ بو  
ئهزی ل ده ری خانیکئی مالا بابی ته رابوریم ،  
منی پیچه کئی گوهداری کر  
منی بهری خو دایی  
بابی دهست هافیته داری  
دایکئی ژکه یفا دلین منرا بهره فانی کر  
عه یفا من نه قوتانا بابی بو  
عه یفا من تیج وی عه یفیج  
روژ عه یدی بو ، عه یدا حاجی نا بو ، ل گه ره گوغه ندی  
ل حافا دیلانی  
م بهری خو دایی ته زوله کا مه زن ل من کر

ته چافن خول کلن سوبحانی خاین کر  
لن لئ ته سهرئ .

× × ×

( گهورا من )

\*

گهورئ بهرئ مالیت مه ب رحانه

پشتا مالیت مه ب رحانه

پره کا قافله و باش بازرگانا بارکری ئیلی لن دانه

ئز دئ رابم چنگلئ ته نکئ ته نک مالئ بگرم

ب ره فینم ،

به مه باعه درا میرا جهم که کئ سعید به گئ

نئ هه می عالم دزان سولتانی ئیز دیا نه

گهورا من ... گهورا من ... گهورا من

× × ×

گهورا من دئیت ژ همامن

های دلو ژ همامن

بسک و ته مبهری یا برده و دارئ چامئ

ئز دئ رابم چنگلئ ته نکئ ته نک مالئ

بگرم ، پره فینم به مه باعه درا میرا

جهم که کئ سعید به گئ

عالم ژ ئیقارا گوندا پئدا دئ خو هافئیم تورو

بهختی فئ مه یانئ

گهورا من .. گهورا من .. گهورا من

× × ×

گه ورتي بهرتي مالا مه ب دري  
 پره کا قافله و باش بازرگانا دهينا ،  
 نيکه ڙي بارکري  
 هز دي ږا بم چنگن ته ته نکن ته نک مالن  
 بگرم ، پره قينم  
 بهمه باعه درا ميرا ، جهم که کن سعيده به گن  
 ڙنيقارا گوندا پيدا چه وانه کن که تيه بنيا  
 نه قی گري ،  
 گه ورامن . گه ورامن . گه ورامن .

( لني فنه رتي )

ناي لني فنه رتي جانن  
 چومه چه ما لني گولا ره رکري  
 م سهرتي ښي صحارتي گوله کا ب دهستي راستي کرو  
 ب ناقبه ينا هه ردو تلا ،  
 ديارتي وه رکري  
 هه واره گه لي خه لک و عالمين نومه کارتي من و به ڙنا  
 بلند نه بن ،  
 عه شق و نه ښينا من و فنه ره ده لال فايده نه کر .

ناي لني فنه رتي جانن  
 ده ږابه سهرتي بشو لني نافي نه ږيڙ  
 تو ږابه شاو شابسکا به رده قولن ملا  
 گورت و دريڙ .



هه وارە گەلی خەلك و عالەمێ لومە کاری من و

بەژنا بلند ئەبن ،

عەشقی و ئەهینا من و فەنەرا دەلال

بۆرە و مێژ

ئای لێ فەنەری جانێ

چ سوبە یە چومە چەما

لێ کەس ئاف ئەبو

ئەز بەر دەری خانیکێ مالا بابێ تەپا هاتم و

بۆریم . . . ئاخ شەرنێ

لێ کەس ل مال ئەبو

هه وارە گەلی خەلك و عالەمێ لومە کاری من و

بەژنا بلند ئەبن

عەشقی و ئەهینا من و فەنەرا دەلال

فایدە ئەبو ،

ئای لێ فەنەری جانێ

چومە مانی من گول چاندن

پەش، پەحانا لێقا هەودێ بەلك وەراندن

هه وارە گەلی خەلك و عالەمێ لومە کاری

من و بەژنا بلند ئەبن

عەشقی و ئەهینا من و فەنەرا مانی

ئەم هەلاندن (٢٤)

( لڻ لڻ گه وري )



هه لڻ گه وري  
هائينه خوش هائينه  
هندي ته زئي گه پيا بوم ل دنياين  
چ سيبه را ب دلي من نينه  
ته زئي چو ڀيمه گه ليه کي ڙقان گه لڀت کوره  
من ديتبو داره ک ڙداريت زه يتونه  
مني لڻ جگاره ٽيڪرينه  
قورمه کا لڻ دابو سر جانن خو را کيشاندي به ،  
من کول و مهره ڦڻت سر مه مکيت دوستا دلي خو  
ب جاره کي ڙير کرينه  
کچکا ب سي دهنگا بانگ دکهت  
کورکو دينو ره به نو مالا باين ته خرابو  
هه که ته سر مه مکيت م ديتنه  
تو وهره ل خزورا من روينه  
تو بوم پڙه ناف و نيشايت سر مه مکيت من چنه  
کورکي ديتيت : کچکي ديني ره به نئي مالا باين ته خرابي  
پيراهه نائي سر کانيا ته لکيشا  
ته ل سر ملي جهرو ل دهستي مه سينه  
بايه کي هاتو باين غه ربي وڙ  
چ باران لگه ل نينه  
لڻ دابو تايڻ کراسي کتاني مه ليزي سر هه لينا

منڃ بهريءَ جو داين سر مهڪيت ته دسڙن  
بني مهڪيت ته سپنه ،  
وهڪي بهفرا ئيڪ شهڦينه  
سر مهڪيت ته دريڙن خه فجهرينه

بني مهڪيت ته وهڪي فنجائيت فرفوري نه  
نهقهبا سينگ وهريءَ ته خالو نيشائيت سڙو  
زهرو ڪت ڪت دفاڻدا دبنه فشيئه  
منڃ لهقه ڪا ليدابو سهرئي مهڪي ته پڻ راستي  
ههڪه باوهري يا ته پڻ نه ئي  
بهريءَ جو بدئي شويئا لهقا من هيش يا ڪوله  
کهڦنه برينه .

ڪچڪي گوتي ڪورڪو ره بهنو مالا بابن ته خرابو  
ته پراستا سر مهڪي م ديتينه  
ههڪه ته نهخت ههيه م پڻ بينه  
ههڪه ته ههسپ ههيه م پڻ برهڦينه  
ل چ درا قسه نهڪه ، بيڙه منڃ سر مهڪي  
دوستا دلڃ جو ديتينه .

فهادو نه ماميت گوندي مه دزڙن  
وڪه يفا دلڃ من و خودا پڻ نه حسينه  
ڪورڪي ديڙين : ب خودي ته م نهخت ههيه  
ته پڻ بينم ،

ته من ههسپ ههيه ته پڻ برهڦينم

منى هى رحك ، رحه كا شرنه ،  
تهز دى سر ته عبدالله خودى بدهرنم  
كوركن ديتريت كچكى دينى مالا بابن ته خرابن  
شه قال سر مه شهقا نه ينيى وؤ ،  
بهز تقسم سر تهختى ،  
سر بانن ئودى وؤ ،

م چاقن خو فهكر و مزو مورانا خهوى وؤ ،  
م بهرى خو داين هنداقا سهرى من بهنده كا  
شه مالا شفقى وؤ ،  
من قياس كره حسن و جه مالا و قامه تا قن زهريى وؤ  
بهژنا وى زراف بى ميلا دارى سته مژى وؤ  
ريشه چونا وى ريشه چونا قازانو وهرده كا  
ژكه لى مه شيا بو سر رويبارى ئاگرى وؤ ،  
سينگ و سه رمه مكن وى سويك و گولان  
ئوقه سهرى ل باژبرى مويسلى وؤ ،  
همى چاغانو به گا باش بازار زيده لى وؤ ،  
گهرده نا وى زرافه سى گهزه و نيقي شرعى وؤ  
دهف و ليقيت وى ته نكن مينا كاغزا سه مر قه ندى ،  
باش كاتبا برى بو ، دانابو ، ئالى ميژى وؤ ،  
چاقن وى رهشن مينا ده ويتدى حوبرى وؤ  
دفنا وى سوره مينا ته مرال به غدى وؤ  
نه نيا وى سپه به مينا هه يقال چاردى وؤ

ددان وئی سپینه حویبا برنجمن قهره و داغی و و  
ژکلا رقانی شه فحقن دابو دهر گهمن نامیدین و و  
کورکن دیتیت : نهز محاسره بوم ل و یرئی و و  
م گو نهز دهستی خو جاقیزمه حسن و  
جهمال و قامه تا فنی زهرین و و  
ته قدیر و مقده را خودی لنیفا نه قه با دهستی من دا

بشکن و و ،

نهز مه لچتم ل و یرئی و و  
بن دهستی ، دهستی من که ته حسن و جهمالا  
قامه تا فنی زهرین و و  
ترکینه که ته به و نا وئی  
م ئینابو شیشا قه ندی و و ،

چاین عقودی بهر جانن من دا شکسته  
منن نه کره نه مردی به

م له قه کا لسه ری مه سکن وئی دابوره  
دیتزی تاما نیشکن قهره و داغی  
هنگینین ملوری ،  
میوژا کشش

هژیوا شنکاری

زه به شین دهشتا مه شرقیا  
خیاری به ستا جه گانن  
میموکا خورتن

ترنجا دوکانی

کورک سویندا دخوت ب قورٹان

دیژیت : تاما همسورا ودهفن من هاتی به (۲۰)

گزل سر بانی

تول سر بانی

ته دهرسوک گریدا فه له کانی

گزی یا ته بوم ، ته نه زانی ۰۰۰

چیکرو چیکر که پروکه ک چیکر

که پروکه ک چیکر ل دانگی مالا

هه لاشیت که پرتی و به لگیت هه لالا

سه رسینگن یارتی خهوکا عه بدالا ۰۰۰

X X X

که پروکه ک چیکر ل دانگی شیفتی

هه لاشیت که پرتی و به لگیت باهیفتی

سه رسینگن یارتی خهوکا پاشیفتی ۰۰۰

X X X

که پروکه ک چیکر ل دانگی گوندی

هه لاشیت که پرتی و به لگیت کوندی

سه رسینگن یارتی خهوکا پلنگی ۰۰

« سرفی براهموک »

گرتی سرفی مهلا براهموکا

کا تو بوچی و هسای دینی

تو په زکڼ خو درويباري خوماري دا دښي  
نه زې سينگي خو بکه مه کهي ، ل زوزايت ژوري  
نه زې که زي بسکيت خو بو سوفي براهيمو کي که مه  
که پروکه که نه عيت ژوري ،

نه زې زانم بوچي ماليت ميرا  
دي مالا سوفي من که نه دهري ، ژ وه لاني  
نه فرو که شان په پيشانا ماليت ميرا ،  
گوليه کا به فرې به بو عسمانا هاتي  
ده رابه هي ده لاني دلي من ۰۰  
نه ري سوفي با ماته چ کوله و  
ته چ ده رده ؟

دي تو په زکڼ خو درويباري خوماري دا به رده ،  
ده ستي خو دناقته نگا زراف وهرينه  
ده قن خو باقيره بن گوهارې چه يده ري  
بگره و قهت نه به رده ،  
نه گره سه د سال عمرې من و نه ما بن !  
دي هر چه وجه بينه مالکوکيت بن عرده  
ده رابه هي سوفي من ۰۰۰  
مني چ رويبار نه ديتي نه  
ژ رويباري خوماري بو شتر ،  
مني چ گول نه ديتي نه  
و گوليت رويباري ناميدن گه شتر ،

- من ز نوى زانى كور كيت فى زهمانى ،  
 چ دىن به ختن چ دپره شن ۰۰۰
- چ بهاره ، چار كوله  
 داريت گوريا ره نكين گرتن ريشالوكه  
 چهوانه كنى به ژيت بلند گرتن په مبلوكه ۰۰۰
- كوركو دينو دلكن منى بهى  
 باهيفا سپى كر ل ره زيت كرو بهى  
 خوه زى خا نه ز ل بهر كه په نى لاوكنى خرو بام ،  
 ل كورو ملت فى سينه ۰۰۰
- دلكن منو خه لات خه لات  
 هه چين بيزيت لاوكنى ته هات !  
 نه ز دى دهمى روى مزگينى ، مه مك خه لات ۰۰
- « قولنگو » (\*)  
 هه رى قولنگو ، قولنگى سترى  
 نه فه سن شه فانو سن روژانه  
 ميراتا رى تى •  
 چاوا سه برى ده لالى من ل ولاتى  
 غه ريبا تسى

(\*) ژ زار ده قى نه كا خه لكا زاخو نائق وى ( گولن سيف الدين )  
 وى ( ۸۰ ) ساله ، برادر نورالدين سعيد بهر هه قله و ل ( كاروان )  
 به لقبوه هژمارا ( ۶ ) ساله ۱۹۸۳ بهر به رى ( ۵۵ )



منی چ ریمان نه دیتی\*  
 و ریمانیت ناکرتی رهشتر ،  
 نهفروکه منی چ بیتن نه دیتی\*  
 و بیتنا سوفی مهلا براهیموکن خو خوشترا ،  
 دهرا به هه ی دهلالین دلین من ..  
 نهز نازم یا دمانیت بابادا نازاندی  
 پیسه میرتی گوری داره کا دزه ندا من وهراندی  
 بازنن زیری ددهستی من دا شکاندی  
 ما منی چ کری ، چ نه کری !  
 نهفروکه سر کانیکا دانگن مالا  
 منی قولیا سینگانو بهرا  
 بو سوفی براهیموکن خو فهقه تاندی (۳۱) ..

\* کورکو دینو وهره مالا مه هیدی کا  
 دهری فه که ب تلی کا  
 هه که دهی پایت من گوتن نهفه چ بو ؟  
 دتی بیتیم کتکا ره شه چو سر چیلی کا ...

\* چومه چه ما چه م چ دشینن  
 دهست دم گولا ، گول سولینن  
 من ونوی زانی لاوکیت فی زهمانی ،  
 چ دین بهختن ، دره وینن ..

\* چومه چه ما ، چه م چ درهشن  
 دهست دم گولا ، گول بنه فشن

۶  
 ههري قولنکو تو خهله تي  
 بهري ته ل زوزانا  
 پشنا نه ل ملله ني  
 ههچي که سي ل زوزاني ژوي هاتو  
 والسن عهقدالا خودني بن خافله تي  
 قولنکو نو نه کوچه ري  
 نه ئيرسي .

خويسارا مالک خراب لسه چهنکني نه قه پسي  
 ههچي که سه کني ژ زوزاني ژوري  
 هاتو . من عهقدالا خودني ژني پسي (۳۷) ...

\* خنييس زوزان خواهشن نه من چيني  
 دلني من ره به نا خوددي به حرکا خويني ...

× × ×

خنييس خواهش بين ميشسي بهردا  
 دلني من مهسکه ني کولو دهردا  
 کورکو ديسو ،  
 ته دنيا گرت ، ئاخرت بهردا ..

× × ×

ل زوزانا بهر که قهي يا  
 قه کرن بسکو ته مهري يا  
 کورکني دهلال ،  
 هيژ سله ، نه رازي يا ..

× × ×

ل زوزانا ، لبر به له كا  
وئ فكه رن ، كه زى بسكا  
چند خه له كا ..

× × ×

كوړكو دینو  
هندي دهاقیم بهر ته دا به ندا  
ته قهت جابا ذلی ته دا ...

× × ×

هه كه ختیسی خوپان  
زوزانی خوپان چینی  
دوستك و لاوك ،  
ولهی هه قال و هوگر  
وهرن رابن گه لیک بچینی ..

× × ×

ختیس خواهش بین گدین په به نین  
ل سویلاف و زورا ،  
وئ دهاتین په قدا فان کویفورا  
به له سوارا ،  
گر یکن په به نین خواهزی و خیرا خودتی را  
ته زتی پیام خه زالهك کویفی  
ولهی که تپام فا زارا (۲۸) ..

× × ×

\* کورکو دینو

بهژنا ته وو رحانا هولاً

من ئاف کیشا ب هردو ملا

جو تین دهولا

پاییز دویره ، دهمن قهولا ..

\* کورکو دینو

ئافکا شه تین مه یا شینه

پیتلا دهاقیت پیتله خوینه

عشقنا من ولاو کین دهلال

وه کی « ساقا پشتا کوچکا »

تام تین نینه ..

\* کورک دیتزت :

ل دهرتی خانین باین ته سنگه بهره

شمکین بیتخه ب گوری وهره

ئه گهر دریا دتی قهچنم ب ئارموشین ،

سورو زهره ...

\* کچک دیتزت :

من نه دزانی ، ئه گهر دا ره شینم نیفا خانی

دا توزی نه گرتبا تیلوه که وه ندیتت حهیرانی .

\* کچ دیتزت :

کورکو دینو

دارال ته نین دارال ته نین

ب داسکئ پرى ، کيشا ب ماهينئ  
وه للاً ئەزئ بو کورپه لاوکئ خو بکهم ،  
شاله شينا ئئ هائينئ

\* کورکو دینو :

ئئ پاسيکئ بهرى بدنئ  
سويک و بازار وئ دکه تينئ  
پاسئ حهجه ، من به نئ ...

\* ( زهرى کوبارئ )

زهرى کوبارئ ،

رؤژ ههلات و ل تهره ئئ ئئ يه مه نئ  
شه و ئئ دابو به ژنا زهرى کوبارئ  
فوک و خاليت ئئ گهرده نئ  
ده يک و يائيت من خيرا بکن  
خير نه بينن ،

کورکئ خه لکئ ئئ وهز کوشتم  
وهز هه لاندنم ،

دئ من بدنه نئ

زهرى کوبارئ ،

ئه ف شه ف شه فه ، شه فا منه

دئ تو ليئا له ئينئ فه ده ، دا وهز ييمه به

شئيدئ ئ نيقا شه ئئ يئنه

من دخه ونا خو ديت ، ده يکا کچکئ

خه سیامنه  
 زهري کوبارئي ،  
 چ بوهاره دمه حالن يار گرتني  
 يار بهرداني ،  
 هه که لاوکني من نه خوشه کني زورئي بن حاله  
 ل بهر مرنسي ،  
 نه ز نه شيام ژبه ر بابو براکيت خو بهرم  
 بتيرمي ،  
 ب حجه تا جلك دروينسي نه زئي هريم  
 بتيرمي ،  
 هه ي لني ۰۰ هه ي لني ۰۰ تو خوش ياري  
 زهري کوبارئي ،  
 بهژنا ته ريحانه ۰۰ ريحانه کا تيره  
 من چاندبو سهري ديار به کرا شهوتي  
 ئاف ل بهره ،  
 سينگي زهري کوبارئي بو من نه بو ،  
 تهختي سلطان ( عبدالحميد ) ي  
 حهفت دهوله تا لسره شهريه ،  
 هه ي لني ۰۰ هه ي لني  
 تو خوش ياري (۳۹)

( کنسی )

\*

وهی کنسی .. کنسی ... کنسی  
کنا منی نه ز ژ خه م و خیالیت دنیا یی ناغی  
ته نادم ،

وهزی دهر گه منی حمصی جه ماین به غدا یی  
به رباب و برا کیت ته نادم ،  
خودی دزانی نه گهر تو خویشکا هفت برایت  
ده بابی یتت وه کو شیر بی ،

خودان تهنه نگیت نه له مان بی  
تو بی خفشه کا خه زالی بکه فی به تیرا بنی به پرین  
وللا وهزی ده فی خو ژ خال و نیشایت  
گرده نا ته به نادم ،

یه مان .. یه مان .. توی سه برا من یه مان .  
مابه ینا من و کنا ده لال سال چون  
وللا وهز دیتیم دی خلاس بن زه مان  
وهی کنسی .. کنا منی ، من نه زانی  
هه که من هه بون سی نه خترو سی جانی  
سه د پوزی سوری لهر به رانی  
منی بر نه سویکا سولتانی  
من فروتن ب نه زانی ب تالانی  
من ژ کنا خورا دانه ب توبه کنی قوتنی و قماش  
حقه کا کلین سبحانی ،

کنا ديٽرٽن : کورا تو قهلسی

ژ مالیت فان قهلسانی

ته تیرا چافئی منی راستی نه ثانی

یه مان یه مان ... کنا من یه مان

وللا مابهینا من و کنا دهلال سال چون

تهز ديٽرم دی خلاس بن زه مان

وهی کنی .. کنی

کنا من پیدا .. عزیزا من پیدا

نازدارا من پیدا ،

خوزیت وئی مالین یا دکه قیت دریکا نافی دا

جوهنی و دستارو ته نیر هه رسی تیدا

خوزی بابج کنی ، کن بجه لالی دابا من

پاشی بلا دهستی من ل دارئی که لامچی دابا

حفت قوناغا بر بامه ژ به سرا پیدا

یه مان کنا من یه مان ..

وللا مابهینا من و کنا مالین سال چون

تهز ديٽرم دی خلاس بن زه مان

کنا ديٽرٽن :

کورا وهی مالا بابج ته خرابا

بهس ب سه ری من دابکه بوره بوری بیورینه

تورابه قه شه کنی فه لا ،

معلمه کنی جی با



مهلا په کښې بسلمانا بو من يينه  
 دهست بهائيزه قهله مانو دهفته ران  
 تو چاوا جهژ دکښې من ژ جانې خورا بهلمينه ،  
 ههچې کهس ژ ههردو چاښت خو کوره ييت  
 ژ ههردو دهستيت خو دهست ښېت ييت  
 ژ ههردو پيت خو باغه ييت  
 ژ عيبو غله ييت دنياښې تلوغه ييت  
 شه څه کښې يته سر بهرو بهر سينگيت من کچکښې  
 حه واله ييت ،

سپيدې دې پراييت  
 عيبو غله ت ل دورا نه ييت  
 يه مان ... يه مان  
 ل ما به ينا من کنا دهلال سال چون  
 وهز ديتيم دې خلاس بن زه مان (۳۰) ..

( که له ش ميره موك )

\*

هو ... هو  
 چاره که ت لمن کوکه  
 نې مېرگ و چيمه نا گرتن خيسارو خوناغه  
 هه لالانو به بينان گولو ريحانا .. تيرکزا  
 گرتنه قه زه ننگلوکه  
 هه ي ژارا دلا نې نه ز پير بوم ما توج زه مانا  
 قه ت پير نايي ؟

سڀي دارڪيٽ دجهوشا مالا بابن مندا شين بوين  
ئيڪ سپينداره ، ئيڪ چناره ، يادي حرامي بيهوڪه  
سڀي تهيرين لسهر وان هر سڀي دارا نيشين  
ئيڪ شالويله ، ئيڪ بازي به ، يادي حرامي وهي توڪه  
ههي ڙارا دلاني ٺهز پير بوم  
ما توج زه مانا قهت پير نابي

سڀي زهري ڙمالا بابن مير سڀيدين به گني دهرڪه تبون  
ئيڪ نازڪه ، ئيڪ نازداره يا دي کچا ميري به هديانه  
کهلهش ميروموڪه

هرسڀي زهري چوبونه نڪ هو ستاي هو ستاڪاري  
هو ستاڪاري سڀي خزيم ڙوان هر سڀي زهري يانرا  
ڙهني بون ،

يا نازڪي دهرڪهت زيفه يا نازداري دهرڪهت زيره  
ڙ تالعين مالخراب را يا کهلهش ميروموڪي دهرڪهت شپوڪه  
ههي ڙارا دلاني ٺهز پير بوم  
ما توج زه مانا قهت پير نابي  
هرئي واشقو

دلني منو مانه

هندي وهڙي گهريام باڙير بهر باڙير  
سويڪو دڪان بهر دڪانه  
مني هو ستا حنه ديتبو بهر دڪاني  
مني گوئي ههرئي هو ستا حنه وا

من بهختی تو خودی وا  
تو یی خزیمه کا زیری ژ که لهش دوستا منرا بزه نه  
بهلی نه ژ همی زیری ژ نه وی زیری هندستانی  
بهلی نه هافیزه کیرها ناگری  
نه بکیشینه

نه ده بهر چه کوچکه نه دانه سر سندان

نه ده بهر دهفتی گه زئی وا

نه بهافیزه تبلا شه هدی وا

نه گه هینه یا بهرانی

تو یی بگره ب لیفتی وا

بکیشینه ب نه زمانی

بخهریتنه ب ددانی

سهری وان دانه درئی وا

نیشه کا وی دانه ژ جهوه راتین

بنی وی دانه ژ لولو و مهرجانین

بده دهستی دو حوری یا

دو حوری بده نه دهستی دو پهری یا

دو پهری بده نه دهستی دو زهری یا

دو زهری بیه نه دیلانی

بکهفته سر لیفت و که پین شه کر مالی

دهر که فیت شولی کارخانی

داخدانا خزیمی حق دست بده ته من

جوتہ کن رامویسانن

ہوستانا جہ نہ دیتن .

ہرئی ناسقا

پانن ٹیک شہمی بہ ٹہزی فہ ناکہم دہری

، دوکانن ،

ہہ کہ ٹہزی فہ کہم دہری دوکانن

دئی خزیمہ کا زیری ژ کہ لہش دوستا تہرا ژہنم

نہز ہمی زیری ژ ٹہو زیری ہندستانن

ژ زیری ہندستانن

وہزی نا ہاقیمہ کیرھا ٹاگری

نا کیشینم ب خرکومانی

نہ ددہمہ بہر چہ کوچی

نہ ددانہ سہر سندانن

نہد دہمہ بہر دہقن گہزی وا

نہ دگہ ہینمہ یا بہرانن

دئی گرم ب لیٹھن وا

دئی کیشینم ب ٹہزمانن

دئی خہرتینم ب ددانن

دئی دہمہ دہستن دو حوری یا

دو حوری بدہنہ دہستن دو پہری یا

دو پہری بدہنہ دہستن دو زہری یا

دو زہری ب بہنہ گہریکا دیلانن

بگفته سهر کهپو لیتیت کر مالی  
بده دهستن خودانی  
دهر کهفیت شولن کارخان  
بهس لازمه و نهولی خودان خزیم بدته من  
حقیق خزیم جوته کن رامویسان<sup>(۳۱)</sup>

لین لین ۰۰ لین لین ۰۰ لین لین

نای لین لین ۰۰۰ لین لین

نای نیموخن جانن

پوی سوری مه مک فنجانن

بسک شورپی ژ بهر بادانن

سورگول سوری ناف ره زکن پاگانن

ته خرابکر جوله میتر گین دگهل قهزا وانن

جانن ده لالین ۰۰۰

جوله میتر گین تیما گوندی مه لانه

کچین دینن سهردا باژیره

بهردا پاگانه

دو کچک تین ژ بلاقین

یا ل بهری نه ز دیم نیموخن

وهی لا لمسن خولی مالا چه ندا جاته

جانن ده لالین ۰۰

جوله میتر گین تیمو لسهر جهدا

من نیمو خا جان خاست هزار زیره بابن نهدا

پشتی خاستنا من عبدالله کنی خودی یا دایه

ب حفت سدا

جاننی ده لالی ۰۰

جوله میتر گئی تیمو چند یا هوینه

تویسقا برا وهره خه نجه را گوزیر

سه ر سینگ و بهرئی من جه لینه

وللا دانا ب ته عداری

تهز دیتیم گونه هه چ خیر و فایده تی نینه

لی لی ۰۰ نیمو خن جاننی

روی سوری مه مک فتجاننی

بسک شورئی ژبه ر باداننی

سورگول سوری نانا ره زگئی پاکاننی

ته خرابکر جوله میتر گئی دگهل قهزا وازنی (۲۴)

ههر دئی مه بهستی دا ب ناواکن پینج خشته کی ، ستران

نانکو حه یرا توک ب ناف و نشان ( تیمو خان ) تیت :

( گوندئی جوله میتر گئی - یان نیمو خاننی ) \*

وهزی گوندئی جله میتر گئی تیم و لسه ر حه دا

که مه را نیمو خاننی زیره که یی ب سنی سدا

منی چند جارال بابنی خاست و بابنی نه دا

منی خاستی ب سنی هزارا ، بابنی نه دا

پشتی من خاز گینی چون ، دا ب سنی سدا

ده رابه نیمو کنی نیمو خاننی

ته چاف ئینانه بهر کلداننی

ته بسك ئينانه بهر بادانې  
 ته ړوى سورتى ، سينگ مهرجانې  
 ته خرابگر گوندى جلميرگى ، دگهل قهزا وانې ..  
 وهزى گوندى جلميرگى ييم يا شينه  
 كه مورا نيمو خانې زيره كې بنه خشينه  
 وهى عاشقا چند جارو من گوته ته  
 تو رابه نه ختى نيمو خانې يينه  
 ماته نه دزاني نهو نه ختى وى تې يينه ..  
 وهزى گوندى جلميرگى ييم و زهر بو  
 به فرا سه رحه دا لسهر حالې منو به ژنا بلند  
 گو ناڅته نگا زراف كهر كهر بو  
 سالا ئى سالى كچك خواهش تېچير بو  
 به لې چېكهم ل ده ستې من بهر بو ..  
 وهزى گوندى جلميرگى ييمو گوندى مه زن  
 من گوت پشت دا چيايه ، بهر دا كه څنه ره زن  
 خه لك و دنيا عالم ب خوشيت خو خوش يېن  
 وهزى چېكهم يا بېن كس نه زم  
 پشتى لاوئى من خه لك يې تېن من دخازن  
 وهزى گوندى جلميرگى ييمو بهر دا چه مه  
 كورا لمه زقرين چند سالو دمه  
 چند نه ز لاوكى بېنم هر يې ب خه مه  
 سوزيت سر من نه ز بو ته مه  
 حه تا مرنې هر دگهل ته مه ...

وهزئی گوندئی جله میترگئی ییمو لهرئی گری  
 نیمو خانن که مه را پشتا خو فیه گری  
 من دیت هات و لمن دابری  
 ههردو چاقا یا دکه ته گری  
 تاگر لهر دلن من وئی هه لکری ...  
 ده رابه نیمو کئی نیمو خانن  
 ته کوفی چیا این ئاشیتن  
 نه نی بانیکا میروزی  
 ته سینگ چه من دبانن  
 ته دلن من سوتی ، قالبن من کانن ؟  
 یه ک جار ته سوتی ره زکئی پیره بهروانن ..  
 وهزئی جله میترگئی ییمو چه لدا هینه  
 کورا تو رابه لهرئی خو ل من هه لینه  
 بابو برایتت خو ب جه مینه  
 تو من ب زوری ل بابن من بستینه  
 وه کی جار من ب خه مینه ...  
 ده رابه نیمو کئی نیمو خانن  
 ته چاف ئینانه بهر کلدانن  
 ته بسک ئینانه بهر بادانن  
 ته روی سوژی ، سینگ مهرجانن  
 ته خرابکر گوندئی جله میترگئی دگهل قهزا وانن (۳۴) .



## « ژیدرو دههههیت بابتهی »

(۱) لیقولینهوهی نهدیهی فولکلوری کوردی - بهغدا - چاپی دووهم ۱۹۷۹  
دکتور عزالدین مصطفی رسول ، ل/۶۴

(۲) ژیمانی کوردوهواری - توما بوا - وهرگیتر ژعهرههیی همهه سید همهه  
کریم - چاپی زانکوی سلیمانی ، سالا ۱۹۸۰ ، بهر بهر ۲۴۴ ، ۲۴۵ .

(۳) محمد عارفی جزیری - سترانییتر - سالا ۱۹۱۲ زل بازاری جزیرا  
بۆتان هاتیه سمر دنیاچ ، همر ل چارده سالیچ دهست ب سترانا  
کوردی کرپهوهی بی ژهینا تمبویراو ستران گوئی . ئیکه ژ  
ستونیتت موکم بۆ سترانا کوردی و شیاپه پترتر ژ سترانیتت کهفرو  
و کهلهپۆری کوردی بیاریزت ب رهنگهکن سهرکهتی ، نافو دهنگیا  
وی لهف وه لانیچ کوردستانی بهلافه و نافداره . لئیف کوردستانی و  
وه لاتیت بیانیا گهریابهو ستران توهار کرپه ، ههر وهسا شیاپه  
کارهکن معزن بکت دئیف سترانییتریت کوردین ههفچهرخ داو  
سهلیقه بهلاف بیت بتایهتی بو بکارئینانا ژهینا تمبویری دگل  
دسترین . . لسالا ۱۹۸۶ چۆ بهر دلتوفانیا خودی .

(۴) حمدی عبدالجید - جهمیلی کورئی میری ههکارباو بههفشین  
روشنیری نوئی ژماره / ۷۶ سالا ۱۹۷۹ ، بهر بهر (۶۸)

- ههر دفی بابتهی ده ، پروفیسۆر حاجی جندی دگوفارا کۆری  
زانباری کورددا ، بهرگین نوئی - پشکا ئیکین - سالا ۱۹۷۴ زل  
۶۸۶ ، ۶۸۷ : چاخنی پهسنداریا کهچکین دکتو خۆبیا دکت :-  
« چههفید وئی به بهلهک ، یانی رهشه ئاگری ، بهژنا وئی به تارهان ،  
زرافه بلند جال و چار گولی بیتد ، وئی به دریز ریفهچونا وئی به وهکه  
محینا کھیل ، خههردانا وئی به شیرن ، دهفو لیفد وئی به زرافه  
مینا کافینین ، تلی - پیچی بیتد وئی به مۆر مورکی » بنیره فنی سترانا  
ژیری چاخنی دبیتۆن :

ده لۆ ، لۆ لاوکۆ ،  
 سەری من قوربانا سەری تە بی بە ،  
 وەرە وەزی سەلخ - سولخین ،  
 زیری یخ مالا قوتو تەرا بدم :  
 زەدی یخ مالا قوتو دئوسانن :  
 نافکیلین وانە زرافینە ،  
 بەژنا وانە قازاخینە ،  
 لنگین وانە کۆندەلین سۆرە فرەنگینە ،  
 گورین وانە ساقین عەجمینە ،  
 دەف لیتفین وانا مۆمۆکینە ،  
 سورەتین وانە سۆرە خال - خالینە ،  
 ددانن وانە سەدەقینە ،  
 چەغفین وانە رەشە لەگە کیشە ،  
 برۆیین وانا رەشە قەبتانینە ،  
 مەرف مالا خوە بدە ، سەری خوە بدە ،  
 بەکە ئوسا خوەرا بینه ،  
 توجار ، توجار پووشمان نینە . .

(۵) علم الفولکلور - الکساندەر هگرتی کراپ - ل ۲۸۰

(۶) ئەف کۆمەلە حەیرانۆکە ل رۆژناما پاشکویا عیراقین  
 سالا ۱۹۸۴ بەرپەری (۹) ئی و ژبەرەهە فکونا احمد عبداللە (ورۆ  
 بەلاقبویە .

(۷) دەستنیس

(۸) دەستنیس : من ژچەند گەنجەکا وەرگرتینە :

ا - رمضان محمد شریف (۲۰) سالی ، خەلکین دەفەرا بەرواری بانە ،  
 دەرچوین پێشە سازیا دھوکین .

ب - بونس تتر ابراهیم : دەرچوین پێشە سازیا دھوکین یە ، ( ۱۹ )  
 سالی ، هەر ئەوی ژێ ژزار دەفین هەندەک ژنو مێرو کچیت  
 دەفەرا بەرواریا وەرگرتینە .

(۹) دستنویسی :

زار دهفن پیرمیتره کن خهلکن بهرواربانه ، نافتن وی ( بیناره ) ، کارکمره ل ناماده با پیشه‌سازیا دهوکن لاین وی نیتزیک ( ۶۵ ) ساله .

(۱۰) نهف چهیرانوکه من ژ کاسیتنه‌کا تومارگری ژزار دهفن مجید سمید عیسی ( سترانبیتژ ) خهلکن باژاری زاخویه ، کاری وی چه‌مچی‌به همر وه‌سا شعلو شه‌یک دفروتن دهرفعی وه‌لاتن خۆ بو لنیف بازارین دی لتهف کوردستان ، همر وه‌سا برادر سه‌گفان یوسفی نهف ده‌قه به‌لافکریه ل رۆژناما هاوکاری ژماره ( ۷۲۱ ) ساله ۱۹۸۴/۱/۱۹ ژزار ده‌فنی کورپی سترانبیتژی ( لغزین مجید ) خودی ژبی رازی نهوی ل ساله ۱۹۸۱ درویدانه‌کا ترومبیلین چوبه بهر دلوفانبا خودی ، من مفا ژبی وه‌گریه . سترانبیتژی خودی رازی همر نهف به‌نده دکوتو فه دگیرا :

نه‌ی ده‌لالن ،

کولا دلن من به‌به‌نن خودی

خانیکن ل دیفن پرسی

ده من خولام بت

خزیم شوری ،

نو نافتنه‌نگ زرافین و گوهاری گری

خومزی ز خیره‌کا خودی یا

نمز حازر بیام ل مالا بابن ته به‌به‌نن

ل شه‌تکۆکا ده‌زگری ..

(۱۱) ژزار دهفن مجید سمید عیسی ( سترانبیتژ ) همر ژ کاسیتنه‌کا تومارگری وه‌رگریبه ، ژین وی نیتزیک ( ۶۷ ) ساله . هیتنا ساخمو ل بازارین زاخۆ ناکنجی‌به

(۱۲) همر بقی ناوایی پارچه‌کا دی ژبی نه‌ن گوتن :

فنن بارانن چوکه چوکه

جانین بینه ، ماهینن جلکه

چنگلن کجکن بره‌فینه ،

به‌خلودی « شیخ مه‌زهر » ی جه‌میا ترکه ..

(۱۳) کومه لهک ژفان پارچا ده ستغیسه لنک من و من زچهند برادره کسا وهرگرینه و برادر نجیب صالح بالایی ، شاگرد ل زانکویا بهغنا پشکا جوگرافین نهف کومه له ل رۆژناما هاوکاری هژمارا ۶۵۹ سالا ۱۹۸۲ ل ۳ بهلاکرینه ، ههر نهوی زی ژزار دهفتن ژنه کا خه لکن گوندی ( نوره ) ل دهفرا بهواربا لسه توخپین ترکا ناسن وی [ نامینه خالد ] وئین وی نیتیک ( ۵۵ ) سالا وهرگریه .

(۱۴) ده ستغیسه ..

(۱۵) ده ستغیسه .. برادر ریلویر کوریمه یی ژمنرا شاندى بسه ، نهو بزی ههر ژنه کین گوندی کوریمه یی کومکریه .

(۱۶) نهف پارچه پایبزوکه من ژزار دهفتن سترانبیتزی نافدیر محمد عارفی جزیری وهرگریه .

(۱۷) ده ستغیسه ... نهف کومه له حهیرانۆکه من ژزار دهفتن برادر عمر خالد عزیز دهرچوین نامادهیا پیشه سازی ل دهوکتی دهرگریه ، ژین وی ( ۲۱ ) سالا ، خه لکن دهفرا بهواربانه .

(۱۸) ده ستغیسه ... ژزار دهفتن احمد صالحی ، خه لکن گوندی پیرۆزانه ل قهزا نامیدین ، ژین وی ( ۶۸ ) سالا من ژنی وهرگریه .

(۱۹) من ژسهیدا ریکتیش نامیدی وهرگریه ، خاموستاین سهره تایی به ل شیتلا دزی ل قهزا نامیدین ، ژین وی نیتیک ( ۲۶ ) سالا .

(۲۰) ژزار دهفتن « شکرى عبدالله یونس » خه لکن گوندی ( شیتلا دزی ) ل قهزا نامیدین .. ههر وه سا چهند پارچه بهک ژزار دهفتن ( عبید الله محمد امین ) نهو زی خه لکن گوندی شیتلا دزی به ، ژین وی نیتیک ( ۵۴ ) سالا ، نهخوینده قانه .

(۲۱) ژزار دهفتن ژنه کا ژگوندی ( بنافی یی ) ، نافق وی حمدیسه محمد رشیده ، ژین وی ( ۴۳ ) سالا ، نهخوینده قانه .

(۲۲) نهف کومه له حهیرانۆکه برادر ( پیتزانی ئالبخانی ) ژمنرا شاندى به ب دباری ، ژین وی نیتیک ( ۱۹ ) سالا ، شاگرد ل شه شستی ناماده ییو ب کوردی دخوینت ، هۆزانه قانه ، ده ست ل دهبچونا خه کرنا که له پورتی کوردی دکت .

(۲۳) ژار ده ئن مصطفیٰ طهیری خه لکن گوندو دیر گزینکن به ، سهیدا  
محسن فوجان - شامر - زی وهر گرتیبه و زمنا شاندیبه ب دیاری  
(۲۴) ژار وه ئن ( داودی سلیمان ) ل بلاری ده لکن هه فال محسن  
فوجان زی وهر گرتیبه .

۲۵ : هه رفی ناوایی دیارچه کا دی دا کو په سنا بهوسینگن  
کچکن تی کزو نهف دو بهر هکی به د نیقبهرا کوپو کچن دا تیو رفی  
په نکی گه نگه شه دبیت بر

— کورک دبیتیت :

هه که چ جارا سهه مه مکن گه ورا خق نه بینم وهختن دناف هه فالو  
هۆگرتیت خودا دیوینم نه زتی هارو سهه خوشرو مهستو دینم ،  
که سه لومه کاری منو به زنا بلند نه بیت به این چبکه م په شیمان  
به ندهواری ،

به زنا شیرینم

— کچک دبیتیت :

کوپو مالا بابین ته خرابو  
دروا نه که ، بهختن خۆل من نه قولینه ته که نکی سهه مه مکن من  
دینینه ؟

سهه مه مکنیت من سهه ریزی ، چاردریزی ،  
تولسمن زترو زبقر و مۆرو مه رجانا به مرزه کرینه  
پۆزا زده یکا خۆ بویم جه تا نه فرو  
نه که تینه چ شکی

هیتشتا که سهه سهه مه مکنیت من نه دبیتینه ،

— کورک دبیتیت :

کچن مالا بابین ته خرابین  
ما ته سهه ل بیره ؟

وهختن مالیت مه بارکرین و زوزانیتت ژوری  
وهختن میها به لهنده برا سهه رهش  
و دهستین ته دهر که تی ، تو دیقلدا چوی  
باکه کی ژلاین غه ربی فه هات

قه فەسا سینگو بەرئ تە  
 ژ تۆلسم زێرو زێفا  
 ژ مۆرو مەرجانا قەتاندبو ،  
 هەواي بەژنا بلند ، یە بلند بو  
 ژبەر تولاژینیا خۆ ناگەم و خۆ نەبو  
 وللا یە بەختی دئی دەلیفی من ب چافن خۆ ،  
 باش سەر مەمکی نە دیتینە .

— کچک دیتۆیت :

کووو مالا باي تە نە خرابو  
 دره وینو درهوا نە کە  
 بەختی خۆ ل من نە فۆلپینە  
 وللا راستە دره وینە  
 تە سەر مەمکی من دیتینە  
 فیتجا سەر مەمکی من ،  
 بارا کە سەکن دی تێ نینە  
 دئی رابە هەکە تە ماله کئی گران هەبە  
 من ژ باي من بستینە ،  
 هەکە تە جانیکە کا بەزەک هەبە  
 من ژجان خۆرا بره فینە ،  
 هەکە تە چ ژ فانه نینە ؟  
 ل کلێسا مالا باي خۆ دا روینە  
 چ جارا ل نک هەفالو هۆگرا نەبیژە  
 من سەر مەمکی گەورا خۆ دیتینە

— کوو ک دیتۆیت :

کچي مالباب نە خرابي  
 نە من ماله کئی گران هەبە  
 باي تە تەمماغ بکەم  
 تە ژ خۆرا بگەهينم  
 من نە بره کا خۆرت و پسماما هەبە  
 تە ژ باي تە بستينم ،  
 من نە جانیکە کا بەزەک هەبە

تەر جانى خۇيا بره فينم ،  
منا هه يو ئەف روڭكا شيرين  
دكافله گوندى باين ته دا  
ژ جانى تەرا بدەرىنم ،

— كچك ديتىت !

كويو مالا باين ته نه خرابو  
كەسى چ جارا سەر مەمكىن من نەدیتىنە  
بەلىن هەكە راستە ، درو نینە  
وهره ل خۇبرا من پوینە  
سالوخەتیت ، نیشانا سەر مەمكىن من دگەلەكن  
كا بىتره چۆو چنە ؟!

— كورك ديتىت :

كچى مالباب نه خرابى  
من چ جارا دره نه كرىنە  
سالوخەت و نیشانیت سەر مەمكىت ته  
ز نافدا شەماينە  
سەر فە گەزۆ كرىنە  
يشكوژیت وان بشە كرىن شيرين كرىنە  
وختى چافىن من فىن كەتى حەتا فىن گافى  
ئەزى دگەرم ل دەف فەقى يلو مەلا  
كەس نینە فىن كاغەزى ژمرا بخوينە  
كويو مالا باين ته نه خرابو  
ئەف شەفە وهره مالا مە ب مېشاقى  
ئەزى جەپن ته دانم ل نېشا خانى  
سىن ئەھلو ئەمانو قەرارىت خودى  
سەر جانو يوحا من كەتىن  
ئەزى ژ دەورانانا شەفىن پېفە  
خۆ ب نك لاوكن خۆدا بەردەم  
حەتا لسەر سەرى من تىت برقىنا شيرا  
مشينى دارى رما  
تەرە قىتىن تەتەنگا

دەنگىن دار مسقلان  
 ۋە ۋەھران ۋە دەبانجا  
 ئەزى دەستى خۆ ۋە سىبىلا سوسن نەقە تىنم  
 ھەكە داىكو بايىت من گوتن خىترە ۱۹  
 دى بىتۇم خىترى بىكەن ، خىترى نەبىنن  
 بوچى ھەمى جىئىلو تولازىت گوندى مە  
 ۋ خۆرا زەوجىن  
 ھەمە ب سەرى من ۋە لاوگىن مندا  
 كىرە كافرستانى ..

(۲۶) ئەف پارچە كو ب ئاۋاگىن ھەيرانوك ۋە پايىزوك تىن گوتن ، من ۋە زار  
 دەفقى عبدالعزىز بايىن سەگفانى ۋە كاسىتەكا توماركرى ، ھەروەسا  
 من سودۇ پارچا برادەر (نزار محمد نەپىلىن) ئەۋال روژناما ھاۋكارى  
 ھۇمار ( ۵۲۷ ) سىلا ۱۹۸۰ - بەلافكرى كو ئەۋى ۋى ۋزار دەفقى  
 پىرەمىترەكى گوندى بەرچى فاقى ۋى شىنو امىن شىنو لىناق نەپىلىيا  
 ل قەزا نامىدى ۋە زىن ۋى تىترىك ( ۷۵ ) سالە .

(۲۷) دىبارچە بەكا دى دا ۋە پەرتوكا [كلامىن جىمەتا كورد] ۋە بە بەرھە فۇكرنا  
 پروفىسور حاجى جىندى ، بەرپەر ( ) بناق ۋە نىشان :

### [ خۆلنگو ]

خۆلنگو ، مالك شەۋتېيىۋ ، ئوچاخى كۆرۋ ،  
 ۋەخنا تو خۆلنگ بويى  
 خۆلنگىن چاردە سالى ،  
 ۋىيرانان ، تىيرانان ئەز بوم ،  
 خەۋلگا مەن ھەبە  
 كالبون ، پىربون تۆنەبە  
 كالبون ، پىربون دكە مرف ،  
 ھىتسىرو بەلەنگازى فىن دىبايىن .  
 خۆلنگو ، مالك شەۋتېيىۋ ، ئوچاخى كۆرۋ ،  
 ز ھەفال ھۆگران خەتىام مامە تەنن  
 ھەۋلو ھۆگرى من چونە ،  
 ۋەلاتىن خەرىبان ، ئەز مام



هیتسیر — بهله تگازئی قین دنیا ییج .  
قولتک ، مالک شوقییز ، نوجاخی کورد  
خهلکن زوجهی — نوزو تو مان

(۲۸) نهف [ چهیرانۆکه ] ززار ده قین محسنی قوچانی و و ده ست خهنا  
وی هاتیه وهرگرتن .

(۲۹) ززار ده قین محمدی یاسینی هاتیه وهرگرتن خهلکن گوندی  
[ بامهرنی ] او ئین وی ( ۴۸ ) ساله .

(۳۰) ززار ده قین عبد الرحمانی حسینی هاتیه وهرگرتن و وده ست  
نقیسه کا برادر محسن قوچانی من وهرگرتیه و برادر رمضان  
عیسی ژیرا شانده بو .

(۳۱) ززار ده قین محمدی یاسینی هاتیه وهرگرتن .

(۳۲) ده ستقیسه کا که قین بهری (۹) سالان وهرگرتیه و ژیره میترکی  
لنیف گوندی گوهرزئی ده قهرا نهیلیا قهرا نامیدی نافی وی  
صالح بو ئین دگه هشته (۶۵) سالین .



« فهرهه توكوك »

ههنگوره	رهشه — تاري به
سۆرباز	گياکه که تينه خوارن ، بهلگن وئ وه کی قرادئ به ، پهحتيره ، دگهل سافارئ و پشته که لافدنن تیکملى دکهن و دخون .
چه پهل	پيس — قرئو
دک	کين — کهرب
شه پلانندن	تیکنان — شه پلانندن .
که قوت	کوترا شينه
کمزاخ	هه لپاجين ، دئک و کۆک کردن
هاری	يارمه نی
که ثر	بهر دئکی گموره ی چبانه
شک	جوره مپری سپی به
دهوار	نارهل
که له کۆک	که له کا بهرا
پشته	بار
هینه	فینکه
خۆزانی	ناسباو
ههسبی	ته مطیل
دانگ	دامین دهممن
فهره شين	فینک و خوش

گه لیج تیاری	گه لیه که ل وارگه هیت کوردستانا ترکیا
په نیا به فری	به فر یمین
کالک	چوره پیتلافه مینا نه فین گورد نها ساز دکن ل ساتینیا به ندکی ، پشت به حنیا وی دبیزنج ( شروخه )
پک	قورس
سھ	سیبهر - سیبهر
خیزانه	خیزانه - همزاره - واره
چیاکن جیلدی	چیاکه که ل قعزا زاخو دبیته توخیب لنیفبهر میراقن و تورکیا .
سنسله	زنجیره - ( سلسله )
دهشتا سلوی با	دهشته که لایج تورکا همبهری قعزا زاخو دکه ثبت
ظه نینا سندی با	( زومه لنگ ده فمرا سندی بال قعزا زاخو ، همروه سا زوزانن ..
فهیت	کریت - ناشرین
زلکیت	جوره نهستونگه ، باریکه
یادی	نوی تر
تبل	تل - نهنگوش
تاخ	کنار گهرهک
کانیا زیری	نافق کانیکه کن به
دهرار	زوما ( هرور ) یانه ، ل بهرواری بالا ، قعزا نامیدین
ترتاله	ترتیره - تهرتیره
گولی	شیللی ، ئافا یسرو تیکدای - شیلو
شبنی	وهکی - وهکو - مینا
فریکه	بینیره [ له ناردنمه ] هانوه

دوباری خابویر له قمزای زاخو	خابیر خابویر
گونده	بهرشمه
توخیب ، شیرها رهزی	سبجا رهزی
ژ دهنگن شبتینا چبکیت بارانینه ، دهما چیک معزن	شبی تیت
دبیت .	
له کام	ژکیش
نیاز ژئی نهوه بو نمرنیا تی گوئن ، چونکه بخو	دبھی
دنهسلدا ناگنجیت گوندی (دبھی) نه ل کوردستانا	
تورکیاو خه لکئی وی مشمختبون ابو عراقی و ل	
زاخو ناکنجی بون هر ژسالتیت فرمانا وان	
ل تورکیا لنتیبرما سالتین ۱۸۹۴ ز و هتا سالا	
پاش ۱۹۱۵ ز ل دهمین سولتان ( عبدالحمیدی	
دووی اولسر دهمین [ الاتحادیین ] او فرمانبرن	
ژبو قوتبرینا نمرمنیا ل تورکیا - کوردستان فی	
سنوات الحرب العالمیه الاولی ، د. کمال مظهر ،	
ل ۲۵۰-۲۵۳ ۱۹۷۷ بغداد - ژهر فین چهندی	
خه لکئی دهفما زاخو دبیتینه وان ( دبھی ) لسونا	
نمرمنی	
ساج	ستیل
گونده که ل دهفما سلیمانیه یا ل قمزو زاخو ل	ترکزه
بههدینا - نهو گوند نهمابه و بین شینواره	
زه رک - بو ماست به کار دیت . قایی ماسته ،	مهنجالوک
دهستی پیوه هه به	
دهشته که ل هافینگه ها سرسینگی ل قمزو نامیدین	دهشتا سرسینگی
نافی جیاکه کی به	چیاکتی گنسی
جیاکه که تیتته خوارن	لیز
	به دلهمینه

زہ فیا نہ چاندی	پر تیزہ
گیا کہ کی کہ سکہ دناٹ ٹافین دا شین دہ	کہ فز
نافن کانہ کن بہ	کانیا گہزئی
چیا	سمریتک
نافن کانہ کن بہ	کانیا ریہلا
	سیریمہ
گوندہ کہ لسہر تو خیین ترکا ل بہرواری بالا .	تورہ
ل پیشیا . . ل بہراہییا	بہرڈکن
	کوفلسن

